

کتابخانه ملی

1299

1882

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E.1077

جمال منتكربه كمال

کیمسه تعیین ایدمز عالمه کندی ماهیتنی رأی ایله
منفرد واسطه رؤیت ایکن کوردمز کندیسنی دیده بیله
کمال

کمال بک افندیك یوزدن زیاده مختلف مقالارندن
منتخب ۲۰۰ قدر جمله آدیله لینی. شامل بر مجموعه در که
برنجی دنده اولارق معرفت عاجزانه منه تمثیل ایدلمشدر.

هنوز نشر اولمامش مؤلفات و محرراتندن انتخاب اولان جمله لر
ایسه بشقه جه بر جزوده طبع ایدیلده جکدر. ابراهیم تونیق

معارف عمومیه نظارتک رخصتیه

قسطنطینیه

۱۲۹۹

مطبعة ابوالصیاء - غلطه ده عرب جامعی اتصالده - ع

فی ه غروش

TDV ISAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E.1077

جُمَلِ مُنْتَخَبَةٍ كَامَلَةٍ

معرفت عاجزانه مله انتخاب و ترتیب و برنجی دفعه اولدرق
طبع و تمثیل قلمشدر .

ابوالضیا توفیق

برنجی طبعی

معارف عمومیہ نظارتک رخصتیلہ طبع ایلمشدر

قسطنطینیہ

۱۲۹۹

مطبعہ ابوالضیاء - غلطہ ده عرب جامی اتصالیہ - عدد ۸

TDVISAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E.1077

جَمَلُ مُنْتَخَبَةٍ كَمَالٍ

معرفت عاجزانه مله انتخاب و ترتیب و برنجی دغه اولدوق
طبع و تمثیل قلمشدر .

ابوالضیا توفیق

برنجی طبعی

معارف عمومیہ نظارتک رخصتیله طبع ایدلمشدر

قسطنطینیہ

۱۲۹۹

مطبعه ابوالضیاء -- غلطه ده عرب جامعی اتصالده - عدد ۸

برادر وجدان وخواجه ادراك و عرفانم
کمال بکدن آلدیغم رخصتامددر .

برادر!

شمدی به قدر نشر ایتدیکم شیلردن «جمل منتخبه»
نامنده بر مجموعه وجوده کتیر مک ایستدیکی
یازیورسک؛ بندن نیچون سؤال ایدرسک؟ یوقسه
برحق نظامی به اتباع ایتدیکی ایستیورسک؟ اکر بویله
ایسه تعجب ایدرم .

«الله قرداشی قرداش کیسه سنی آری یراتمش»
مثلی مشهور ایسنده بزلرا ایچون قابل تطبیق دکلدر .
ایستدیگ کبی باصلمش؛ باصلامش اثر لیمی طو پلایه
بیلکده هر زمان مختارسک .

یا لکن ایشک برجهتته تعجب ایدیورم؛ بن شمدی به
قدر انتخابه لایق برسوز سو بلمدم ظن ایدرم؛ حال بویله
ایکن بزم آثار پریشانندن نصل منتخب جمله لر چیه جق

بيله مم ! طويلایه جفك شيلرده عمومه بكندير يله جك
بر عباره جك ظهور ايدرسه بني دكل نامي احيا ايتمش
اولورسك . بوندن طولاي منتدارلق ايسه طيعيدر .
باقی اخوت في ۱۱ جمادى الآخرة سنة ۱۲۹۷

(میدلیدن) قرداشت
کال

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E.1077

جمل منتخبہ کمال

معارف هر زرده که ترقی ایتشد؛ قواعد موضوعه نك
زنجیر تقییدینی طاغیده رق افکاری حرکتنده سربست
بر اققده اولدیغی کورولمکده در . بدایع عصریه نك
اکثرینی میدانه چیقاران بوسربستی افکار ايسه بعض
کره طبیعت بشرک تصویره تعیین ایتدیکی حدودی پله
تجاوز ایتک ایتدیور . (تصویر افکار)

.... استانبول بر شهر شهید در که پای تخت و بلکه
عین تخت عالم اولق قابلیت طبیعیه سنی حازدر . ساحلی
ایکی دریانک ملتقاسیدر که زراعتک اک معمور بوستانی
اولان آسیانک محصولاتنی اورویایه، و صناعتک اک مشهور
دکانی بولنان اورویانک معمولاتی آسیایه نقل ایتکده
واسطه اولشدر .

وداخلی ایکی قطعه عظمانک نقطه متها سیدر که
جامع دیانت حکمنده بولنان شرقک فضیلت اطوار یله
مکتب حکمت صورتنه کیرن غربک امتزاج مزیت افکارینه
رابطه ویرمشدر .

بو بلده دلارا عالمك اقليم اعتدالنه زينت ويرمش
برموقع مستشاره كه نظر امعانه باقلسه بریده مثالی
كورولمز؛ مكر كه لطافت عالم فریبنی تماشا ایدن زوارینك
دیده تحسرنده قالان عكسی پینالیدر . (تصویر)

احوال جاریه اودرجه سرعتله جربان ایتکده دره كه
ظهوره کلان تحولات شدیدله آره سنده حقیقت حالی
آرامق طالغیه برشکل صحیح تحری ایتک قبیلندن اولور .
(تصویر)

برملتک که مذهب و مشربی اخوت انسانیه قاعده سی
اوزینه مؤسس اولور؛ افرادینک هر بری خاندان وطن
ایچنده کیسه بی نعمت معیشتدن محروم ایتامک شانندن
اولان فضیلت سخا ایلله تزین نفس ایلکی واجبه ذمت
پیلور .

ایشته بو خصلت محسنه ایلله عالمده شهرت بولان
ملترک بریده عثمانلی خلیفدر که فضائل دیانت و علوه همتله
متصف اولان خواص کرآمدن افراد عوامنه قدر انفاق
محتاجین خصوصنی مالک اولدقلری کنز قناعتک زکوتی
مثابه سنده بیلدکاری جهتله مملکتزده فقرایه سرمایه تعیش
اولق ایچون عمومک جوهر فتوتی یتیشور که موجود
اولان سائلرک هر بری بودعوانک بر دلیل ذی حیاتیدر .

..... بر اعتقاد حقه مقرون اولنجه زمانه دن
مساعده کورمه دنخی التزامندن کیرو طور مامق هر
محب حقانیتک وظیفه سی اولدیغیچون .....
.... ابنای وطن ایچنده سائلرک شمیدیکی حالنده

بقاسنی التزام ایدر برعقل یوقدر ظن ایدرز . اکر وار
ایسه دیلنجیاکه اختیاری سلوک ایدنرله رداشته اشتراك
جلیسنه حکم ایدیلله پیلور . (تصویر افکار)

..... كافة فیوضات مدینهك اس الاساسی اولان
تعاون عمومی نوع بشر پیننده سوق احتیاج ایلله منفعت
بخشای ظهور اوله رق؛ اوله حفظ حیات لوازمی استحصال
ایتدکدن صکره؛ تشکیل روابط مدینت و تزید وسائط
رفاهیت امرنده بدیعه نمای کمال اولغله باشلامش؛ وهله
الآن ربع مسکونک خمس معموری دینلکه شایان اولان
اورویا قطعده سنده تعاون قانون طبیعیسی احکامنه اتباعا
تشکل ایدن شرکترک احتیاجات مدینه و ترقیات دولیه
ایتدیکی خادملر حددن افزون بولمشدر . (تصویر)

حقه مقرون اولان بردعوانک خلاقی دائما دیلیسنز
قالور . (کذا)

زمانه بر بحر بیکراندر که اجسام میده حکمنده اولان احوال سابقه یی تفریق اجزا ایله بتون بتون محو ایتمزسه البته ساحل ظهوره آتار. وقوعات جاریه یی ایسه برجهتی مستور و برجهتی منظور اوله رق، امواج تحولات ایچنده تقلیب ایلر.

ایشته بز بوتماشای غریبک سیرجیسی یزکه شو بر قاج کون ایچنده صورت حقیقی پدش نظر مزه معروض اولان خفایای امورک یریده آوستریا طرفندن وندیكک ترکنه کوستریلان مسارعتک سبب اصلیسیدر. (تصویر)

معرکه لر امور دولیه جه بر بیوک میدان عبرتدر، ایشته محاربه حاضرده (*) دخی ایتالیا نلرک مغلوبیتله غیرت انتظامک یرینی طوته میه جغی بر کره ده ها ثابت اولدی. و پروسیا ک غالبیتی، حرکت نه قدر سریع اولورسه نتیجه سیده او قدر سرعتلی ظهور ایده جکنی تأیید ایتدی. و آوستریا جه حاصل اولان نتیجه، آز قوتله چوق ایش کورمک ایستیانلر فوق العاده بر متانتله متصف اولدقجه جزوی فلاکتدن کلی ضرر کوره جکنه بر دلیل ده ها علاوه ایلدی. و (لیسا) محاربه بحریه سنده شمیدی به قدر قلعه سیاره ونهنگ آهنین صورتنده طوتیلان زرهل کیلرک اهمیت آزالدی.....

(*) ۱۸۱۶ ده کی پروسیا و آوستریا و ایتالیا محاربه بی.

اوروپاده ایستر پروسیانک سلاح سطوتله مؤید اولان حکمی خصمه غالب کلسون؛ ایستر امر بر عکس اولسون. مادام نتیجه سنک طوغریدن طوغری به دولت علیه به تعلق اولیه او وقایع بزه کوره برنجی درجه ده معتنا طوتیله مر. زیرا هر ملتک اقدام وظائفی هر شیدن زیاده کندی ملکتنک اسباب هموریتنی دوشمکدر که بویولده لزومی قدر صرف همت ایدنلر احوال دولیه ده ظهوره کلکده اولان تغیرات عظمایی سیرجی نظریله تماشایده بیلورلر. (تصویر)

... انسان ایچون سرعت زوالده مثل سائر اولان لذت حیاتک ثباتسنز لفته مقابل کاه جک بر نعمت وار ایسه اوده بنی نوعنه بر یادکار عمر اهدا ایدهرک، نفع ناس ایله خیر ناس اولوق شرفنی که وجودک فضیلت صحیحه سیدر؛ الی الابد محافظه ایله جبر مافات ایتکدر.

آتار بشریه ده ایسه سوزدن پایدا بر بر کذار یوقدر. چونکه الک زیاده رصانت هموریتله معروف کشورلری بیله دور زمانه غور زمینه کپرسه ینه خاطره انامده جایکیر اولان بریت متین رغبت اسلافدن حمایت اخلافه انتقال ایدهرک، دنیا طور دقجه خللدن امین قالور.

واقعا مادام که سوز تعاطی افکاره واسطه در؛

ومادام که تعاطی افکار انسانیت مجسمه دنیایک شایان
اولان تمدن عمومی مناسباته رابطه در. کلامک فائده سی
بشرك نوعیتله قائم و بناء عایه برکوزل سوز ناطقیته
برابر دائم اولور.

ایشته کلام مداوله تصور خدمتته قدرتن مؤکل
بر جسم لطیفدر که بیکرجه سنه ل کسه طراوت
نوجوانیسنه زوال ایرشمنز؛ اما حیثیت کلی اعتبارنده
بولنان صحت مألله تناسب اندامی حکمنده اولان ترتیب
انتظامی یرنده اولمیدر که هرکس عندنده محبوب قلوب
واحوال ایله هر زمانده ممدوح و مرغوب اوله بیلسون.

..... اخلافنه ادیبانه بر اثر برافانلر ماهیت
انسانیه سنی حیات ابدیه ایله انسانیتته خدمت ایچون
استخلاف ایتمش اولیور؛ بویله برخیر الخلف صاحبنه
کوره نه بيوک شرفدر که بنی نوعی ایچنده الی الابد یاد
جیلانی صاقلار. بر صورتده که انقلابات عالم بر ادیب
کاملک نامی سنک مزاردن افنا ایتسه ینه سر نامة آتاردن
احما ایده من.

..... اتحاد مدنیت ملتک بر شخص مثال ذی
حیاتیدر که لسانی ادیباندر؛ اوجهته ادیبانسنز ملت دلسز
انسان قبیلندن اولور.
اگرچه بر فرانسز منشیسنک اعتقادینه کوره

« هر عاقل مؤدب البسه بی آرایش ایچون دکل تستر
مقصدیله اکتسا ایلدیکی کبی، بر عالم ادب دخی الضاطی
تریزین مقالدن ایسه تبیین ماله صرف ایتک لازم کلور. »
اما بزه قالورسه طبیعت افاده نک خارجه چیقیمه جق قدر
تریزیناندن کلامک فصاحتنه بر فائده کلمسه بیله لطافتنده
خلل ترتب ایتمز. نته کیم دأب معروفه مغایر اولمیان
لباس فاخر باطن و ظاهر محسناتی تریزید ایتمزسه
تقیصده ایتمز.

..... طبیعت ادیبانه ده حریت بر درجده در که
هیچ کیمسه نک استقلالنه محکومیت شانلردن اولمیدغیچون
ارباب قلمک عمومته جمهور ادبا اسمیه اولنمشدر.

— (ادبیات : تصویر افکار)

چیچک علتی کبی دولتک بنیه وجودینی رخنه دار
ایدن لاله سفاهتک اعصاب اقتدار مزه ویردیکی ضعف
کلی جهتیله ابراهیم پاشا (*) دورندن صکره سلاح سطوتی
لایقیله اداره ایتک ایچون ملتنده اقتضا ایدن زور یازو
قالماشیدی.

حال بو که ضعف اعصابدن بر وجوده عارض اولان

(*) احمد ثالثک داماد و صدر اعظمی اولان ابراهیم پاشا در که
بونجه سیئتیله برابر ملکه زده طباعتک احداثه همت و علوم ادیه
اربابی حمایت ایلشدر. (لطابع)

وسوسه کبی، بو قوتسز لکدن عمومه طاری اولان اندیشه
صگره لری لزوملی لزومسز اختیار ایدیلان محاربه لری
اکثرنده کوریلان وخامت انجام جهتیه بر درجه قوت
بولمشدر که پک کوچوک مسائل بیه بزجه پک بیوک
غوانلدن عد اولنور ... (تصویر)

حرکت فکریه بو حیات فانیه ایچنده بر حیات ثانیه
اولوق جهتیه هر فرده کوره روح الروح اعتبارنده اولان
حواس باطنه سنی اونعمتدن محروم بر اقامق ایچون ذهنأ
وسيله اشتغال تحریر سینه بدنأ اسباب تعیش تدارکندن زیاده
سعی اولنور؛ واقعا اقتضای حالده بودر. چونکه
نظر حکمتله باقلسه انسانیتدن بیچته تنزل ذی روح
صفتدن جماد حالته تحویلدن پکده اهون کوریه مز.

فقط شوراسی شایان نأسفدر که امراض نفسانیه
افکاری، بو قدر مسائل مفیده طوررکن، بر طاقم غوائل
مضره یه سوق ایتمکدن خالی دکلدرد.

نته کیم مشتهیات حیوانیه انسانی محصولات مغذیه
بولسه بیه ما کولات مفسدیه ترغیبیدن کیرو طورمز.

فقط کافه اقتضای متفکر بر جسم تعلیمی حکمنده
اولان هیئت مدنیه افراده قیاس قبول ایده مز. زیرا
تلاحق افکار کبی جلیل الفائده بر قوه زائده یه مالک

اولدیغیچون معارف ویا تجاریک معاونتیه اغراض باطله یه
اکثر احوالده غایبه یه مقتدر اولور.

بوکا دلیل ایسه اورویا دولتلرینک معاملاتیدر که
هر برنده قوه متصرفه مقامنه قائم اولان افکار عمومیه
خواطر متباینه ایچنده منافع صحیحی تمیز ایده جک قدر
تمیز ایتدیکنی یالکیز احوال شرقیه حقننده اتخاذ ایتدکلی
مسلك دخی اثبات ایدر.

... هر نجم فتنه که آفاق شرقدن ظهور ایده
ممالک غریبه یی هرج ومرج ایتک مقتضای احکامیدر.
یافائده لرینک محافظه سننده مهارت فوق العاده ایله مشهور
اولان انگلتره وفرانسه دولتلرینک قریم مسئله سننده قره
دگز سواحلنه ایشار ایتدکلی بو قدر جواهر جان
وخزائن سامان بادهوامی ایدی؟ (تصویر افکار)

..... مکارم اخلاق ایسه تن پرورل صفتی دکل
جهانگیرلر مزتی در. بوکا عربلرله رومالیلر ایکی بیوک
شاهددر که اخلاقه کافه اقوامه نه درجه فائق ایسه لر
مأثر غالبیتده دخی ملل قدیمه نك جمله سننه او مرتبه ده تقدم
ایتمیشلر ایدی. هر بری فضائل اخلاق بر دشال شخصی
اولان اشرف عربدن دها تربیه لی ملتی اولور.
احسان و مرؤت کبی فدا کارلقلر افراد آره سننده

مدوح ایسه حکومتلریک معامله سنه نسبت اولنجه او قدر
مقدوح اولور؛ چونکه افرادک غیره فتوتی یالکز کندی
منفعتنه طوقنور؛ حکومتک اجانبه مروتی ایسه
میلیونلرجه ابنای وطنی اضرار ایدر.

فی الحقیقه مدنیت حاضره حکیمجه محاربه خیلی
آزالدی. اما بو نتیجه معارف ویا اخلاقک تأثیریه حکم
غلبانه یه خلل کلسندن دکل هر دولته احتیاط و منفعت
شناسلق خصائلنک قوت بولسندن حاصل اولمشدر.

یوقسه بالجمله مسائل دولیده قانون تغلب محاربه یه
حاجت کورمز ایسه مخبره یی واسطه ایده رک، ینه حکمنی
اجرادن خالی دکادر.

قلیجک تأثیر معنوی ایله انفاذ ایتدیکی حکم غالبیت
تأثیر ظاهری یه حاجت بر اقامغله عدالتی اولور؟ حاصلی
دنیاده منازعات دولیه یی فصل ایده جک بر محکمه موجود
دکل ایکن «الحکم للغالب» قاعده سنک علی الاطلاق
جریاننه تعرض ایتک سلاح بداهته ادعای مجرد کبی
مجروح بر دلیل ایله مقابله قیلندن اولور.

(رد اعتراض: کذا)

.... نظمده ایسه نفعی وندیم طبیعت فوق العاده
ایله متصف عد اولمشلردر. واقعا (دیوان) نادیله
فضیلت شاعرانه لرینه بر شاهد تصویر ایده رک، بزم ادبایه

یادکار ایتمش اولان بو ایکی استادک ایجاد معاینده که مراتب
ادبک منتهاسیدر؛ اقتدار تاملری انکار قبول ایتمز.

اما نفعینک آثاری عجایب عالمدن بر وقتلر ردوس
لیمانی آغزنده مر کوز بولنش اولان هیکل عظیمه بکزر.
فی الحقیقه تصنیع فریبنده اولان مهارت استادانه اقتدارک
خارجنده در؛ فقط هیئتی طبیعتک فوقنده اولدیغیچون
تماشاسی وجدانه حیردن بشقه بر تأثیر حاصل ایتمز.

ندیمک دیوانی ایسه آنادن طوغه صوینمش بر
کوزل قیر رسمنه مشاهددر؛ اگرچه ارباب مزاق
بر نظرده لطافت حسن و آتیه مفتون اولور؛ لکن مفسد
اخلاق اولدیغیچون ندیم افکار ایتک جائز دکلدر.

(رد اعتراض: کذا)

ابنای بشر وجود جمهوریتک روحی مقاننده
اولدیغیچون حفظ صحتته بر دأمر معنوی اولان فن طب
هر ملته کوره اسباب حیاتیته ک برنجیلرندن عد اولنسه
شایسته در. بو کابناء عالم تمدنده متعیش اولان اقوامک
کافه سی طی طبیعتک احتیاجات ضروریه سنندن عد
ایده رک، برنجی درجه ده ملترم طوتارلر. از جمله اجزای
عقل و تقلدن مرکب بر ترتیب حکمت امیر ایله انسانیتته
حیات تازه ویرمش اولان قوم عرب عندنده بو فن جلیل که
«علم الابدان ثم علم الادیان» تفضیلنه مظهر اولمشدر؛
روح الحکمه اعتبارنده ایدی.

اربابی ایسہ طب واسطہ سیلہ تقرب سلاطین
شرفندہ و بلکہ ایچلرنده مزاجگیرانه حرکت ایدن اولور
ایسہ مرتبہ وزارتہ قدر واصل اولدیغیچون فضیلا
و حکمای مشاہیرک همان جله سی بوفندہ انتساب ایتلردر .
حتی پینلرنده اکثر طبابت حکما صنعتی اولق جهتیلہ طب
و حکمت پینسده کی عموم و خصوص شائبہ سی اعتباراً
بتون بتون بر طرف اولشیدی کہ ہرفندہ متعلق اولان
اصطلاحاتی آنلردن مستعار اولان لسان عثمانیدہ بوسیلہ
(حکیم) طیب معناسنہ استعمال اولنور .....
—

(تصویر افکار)

دولتک باغچہ کبی برملکنی خرابہ زار ایتدیلر .
مأمولدر کہ یاسیف سطوت و یا قانون سیاست او خرابہ زارک
برکوشہ سنی دہ کندیلرینہ مزار و عزارلرینی سائرلرینہ
جای عبرت و ابتصار ایدر .
—

جداول سطوری اشعہ معارفہ واسطہ انتشار
اولان مطبوعاتک ترقی سنی کیم ایستہ مز ! مکر کہ سوء
افعالی پردہ ستر آلتندہ قالمق ایچون عمومک نور نظرندن
محرومیتنی استیہ جک قدر بی انصاف اولانلردر .
طباعت برصنعتدر کہ مخترعات بشریہ نک .....
عداوائسہ شایستہ در ؛ آکا مالک اولیان مملکت ایسہ
اکثری فوائد عدالتدن دہ محروم اولور .

اولیہ برصنعت کہ اورویادہ ملتسرتک تربیہ افکاریلہ
حکومتلرتک تزکیہ اطوارینہ پک بیوک خدمتلا ایدہرتک
دستکاهلرینہ ہم دارالفنون ہمدہ محکمہ حق مزینتی ویرمشدر .
—

عصر مزندہ معارف ہر ملتک مدار حیاتیدر . خلقک
اکمال تحصیلنہ صرف اولنمق ایچون مالندن دکل جوہر
جانندن بیلہ بدل آنسہ چوق کورولمز . فقط ہرکس
کندی وطنک احتیاجاتی البتہ سائرلرندن دہا اعلا
پیلور .

ابنای وطنندن ہمشہریلرینک اکمال معرفتیلرینہ سعی
ایدنلر اولادینی حسن تربیہ ایدن والدہ بکرز ؛ تربیہ نک
منافع مادیہ سندن اولاد مستفید اولور ؛ فقط شان معنویسی
پدرہ عائددر .

ملت نامہ قح کلام ایدن برہیتنک الک بیوک
وظیفہ سی خلقک ترقی انسانیتنہ خدمت ایتکدر .....
بو وظیفہ متدسہ نک ایفاسنہ چالیشیور . موقعتی عن صمیم
تمنی اولنور ؛ ہمتنہ ہزار آفرین ! (تصویر افکار)
—

کریدلیرک تجاوزات واقعہاری ایسہ مستحق
اولدقاری معاملہ تأدیبتک اجراسنہ حکومت سنیہ بی مجبور
ایتمک اغلب احتمال اولوب ؛ برگرہ بوسورت فعلہ کلیرسہ

حقیقتده نه تأویل و توجیه ایشه یرار، نه شک و ظنون
« وسیعلم الذین ظلموا ایّ منقلب ینقلبون . »

« بنی آدم اعضای یکدیگرندن . »

حقیقتدن خبردار اولانلره کوره ابنای جنسنک
مصیبتندن حصه دار تأثر اولماق نصل قابل اوله پیلور؟
شفقت انسانیه ایله تمحلی اولان کواکلمره برمجروحک ناله
اضطرابی بر جریحه نک التهابی قدر مؤثر دکلیدر؟

ملت اسلامیه نک ایشه « انما المؤمنون اخوة »
اعتقادی شریطه اتحادی اولدیغیچون هربری ابنای
وطندن برینک اوغرا دیغی فلاکتی خانه سی خلقنه اصابت
ایتمش حکمنده طومق لازم کاور . (تصویر)

« تعاونو علی البر » فرمانه و اخوت اسلامیه نک
حال وشانه واقف اولانلر ایچون بر فلاکتیه اوغرایان
وطنداشلی حقیقتده لندن کلان معامله محسنه یی اجرا
ایتمک برنجی درجه ده فرأضدن عد اولنور .

اجدادمزک بو فریضه خیریه یی ایفاده کوستزدیکی
مأثر ایشه دللرده دائر نیجه داستان مفاخر پیدا ایلشدر؛
حتی وقایع سالقنه دن آکلشیاور که حسنات اغوزنده آقچه
دکل نقد حیات بذل ایده جک قدر فتوت ملتزده عادات
جاریه دن عد اولنه جق درجه ده اییدی .

ایشته بو جوانمردانک اخفادی اولان عثمانلیلره
ارثاً و فطره حاز اولدقلری صفت سخاوت بروظیفه
عظما تحمیل ایلشدر که اوده کریده بولنان قرداشلرمزه
الذن کلان معاونتک اجرا سیدر . (تصویر)

..... ارباب شبابت ملتک مقصود آتیسیدر . آنده
نه قدر ترقی کوریلورسه بزجه احیای وطن آمیدی اوقدر
قوت بولمق لازم کاور .

ایشته بوسبیدنر که ممالک محروسه نک احوالنه
لایقيله واقف اولانلر هر نه درلو عارضه ظهور ایتسه ینه
ملتک فیوضات آتیه سندن قطع امید ایتمزلر .

اورویالیلر وارسون عثمانلیلرک سعادت حالی
مزارده عد ایتسون . عندمزنده معلومدر که اومزارده
دکل هنوز رحم مادرده در . بر کره دایه ترقینک آغوش
تریتمه دوشوبده نشو ونمایه باشلارسه فطرتنده اولان
استعداده کوره آز زمانده جمال کلاننه عالی حیران ایتک
مأمول قویدر . (تصویر)

لایقيله دوشونلسون ! انسانک حیاتی یالکنز استقبالدن
عبارت دکلیدر؟
— ماضی نه در؟

TDVİSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E. 1077

— بر موت ابدی .

— حال نه در ؟

— بر نفس واپسین ....

کړک فرد ایچون وکړک جمعیت ایچون ماضی
مسعود ایمش؛ شانلی ایمش؛ بوکونه نه فائده سی کوریلور؟
حال راحت ایمش؛ امین ایمش یارینه نه لطفی قالیر ؟
یا سوا بقمزک حقیقه اک بیوک ملتله سرمایه اقتخار
اوله بیله جک درجه لده عالی اولان عظمت و اقبالنی می
اونوده لم ! یازمانمک بتون عالم انسانیتی اسیر اشتغال
ایدن الجا آتی می دوشونمیه لم ؟

خیر ! یالکنز شوراسنی ده اونونمیه لم که انسان
اجدادینک کمال و علویتیه له اقتخار ایدر . لکن اولادینی
اجدادینه فائق ایتکه چاشمزه اخلاف نظرنده اسلافنک
محصول عمری اولدیغنه لیاقتسز لکنی کوسترمش اولور .
شونیده دوشونم که آدم کونینک خوش کچپسینی آرزو
ایتمکده معذوردر . فقط همتی اومقصدده حصر ایدرسه
نیجه سنده ینه اومقصددن محروم قالیر . زیرا دنیاده بر
مسعود کون یوقدر که سعادتی دوندن حاضر لنمش اولسون .
بو بداهتله میدانده ایکن انسانه کوره استقبالنک
امنیتی ایستمدن بیوک برحق وسعادتنی آرامقدن بیوک
بروظیفه وارمیدر ؟

استقبال که ملنک نور دیده سی، جمعیتک جکر
پاره سی، مدنیتک خلاصه امید، انسانیتک ممد حیاتیدر .
خلق ایچون آنک سلامتنه چاشماق اولادینی آجلقدن
اولدیرمک قبیلندن اولنمی ؟

انتسابیه مقنخر اولدیغمز امتک تحدیث مفاخری
یولنده سویلرزه که بورالجه اجدادمزک یاد معالیسی
هر کسک وجداننده عقاید مقدسه قوتنی بولمشدر .

بور حس علویدر که افکار عمومیه ده اشرافه
تقلید، واصل اولمش شهرتی وقایه، و بیوکلکه غبطه کبی
— ذاتاً طبیعتده موجود و مکارم اخلاقه خادم اولان —
برطاقم سائقه لری بسلیور . و بناءً علیه استقبالمزک امنیتیجه
پک بیوک امیدلر ویریور .

دروننده متعیش بولندیغمز دورک تحمید مآثری
یولنده شوراسنیده بیان ایدرزه که صبح صفای معرفت
آفاق غربده بارقه فشان اولدیجه ضیاسی طبیعتیه بورالره
دخی انعکاس ایلدیکندن، خیلی زماندر برطاقم حقایق
چاره سز کوزیمزه چاریمله باشلامشدر .

بور بسوق طبیعیدر که اخلاق ملیه ده ترقی ایستک،
حقیقت آرامق، ادراک نقصانه چاشمق کبی، برچوق
خواهش لری قوتلندیریور . و بناءً علیه اوده استقبالمزک
امنیتیجه پک بیوک امیدلر ویریور ..... (عبرت)

دقتله باقیلیرسه بو کارگاه قدرتك هر ذره سی برجهان
حکمت، هر لحظه سی بزور عبرتدر. عاقل هر کوردیکندن
مستفید اوله بیلیر؛ هر ایشتمدیکندن بر حصه معرفت بوله
بیلیر. حتی علامه ریاضی مشهور (نیوتون) محصولات
معارفک معجزرندن اولان قوه جاذبه قانونلرینی بر
المناک سقوطندن عبرتین اولهرق، کشف ایشدر.

هب حصه مند عبرت اولغه چالیشانلردر که
زور بازوی عرفان ایله طبیعتک ابواب سرارینی سوکه رک،
سعادتسرای مدینتی تزیین ایتکده اولان بو قدر جواهر
کالاتی انسانیتک دامن استفاده سنه ایشار ایشلردر.

..... برلسانه سنی دنیانک هر کوشه سندن
ایشتدیرمکه و برقله برآنده یوز بیکلرجه اصحاب مطالعهیه
مراهمندن خبر ویرمکه قدرت بخش ایتک امتیاز فیاضانه سنه
مالک اولان مطبوعاتک ظهوریله عالم انسانیته شرف
ویردیکی کوندن بری قواعد سیاسیات و اصول حکمت
ومدینت ومعرفتک تمایلات و اجا آتندن عبرت آلمق
عمومک مستفید اوله بیله جکی بر نعمت حکمنه کیردیکچون
ابنای بشر تلاحق افکارک اتساعی سایه سنده براییکی عصر
ایچنده اوچ، درت بیک سنه دن بری ظهوره کلان مآثر
جلیله یی اونتدیره جق درجه لده بدایع نمای کمال اولمشدر.
.... اون سکرنجی عصر میلادی یی اولدن تهیه

ویا ایچنده بولنه رق، تربیه ایدن و اثرلرینک انتشارنده کی
سرعت و سهولت جهتیه بر برینک ادراکات موجودانه سنه
فیض بخش تقویت اولان حکما قواعد موجوده یی
مجردات وموهوماتندن تجرید ایله حکمتی تجربه واستدلال
اوزرینه تأسیس ایتدکدن صکره، مدنیت، طریق ترقیسنده
بر بشقه شوق وشتاب ایله یول آلمغه باشلامشدر.

.... نظریات علمیه نک آثار خارجییه تطبیقیله مادی
ومعنوی استفادهیه چالیشانلر بخار قوتیله سیاله برقیه
خاصیتینی کشف ایتدیلر؛ انسانیته خدمت ایچون روح
قدر بدایع الاثر وخیال کبی، سریع السفر ایکی واسطه پیدا
اولدی.

بخار سایه سنده درکه انسان سحر کبی دگزده
یورپیور، قاراده اوچیور! سیاله برقیه قوتیله درکه آدم
صاحب کرامت کبی هم طی زمان هم قصر مکان ایدیور!
.... غاز ظهور ایتدی؛ عمر بشر بر قاده ها مز داد
اولدی: ممالک متمدنده هر کس کیجه یی کوندوزه قاتمش؛
لذت حیاتندن مستفید اولیور. هر کس لیلک حاشخانه
ظلمندن قور تلمش؛ اسباب سعادتک تزیدینه چاره آرپیور.
.... صنعت اقتدار بشرک خارجه چیق
داعیه سنه دوشدی؛ استاد طبیعتک آثار بدیعه سندن ظن
اولنه بیله جک روتقدده نفایس میدانه کتیره یور.

تجارت بر غریب اعتبار بولدی؛ بیک شرکتدن
ثروتلی آدملر؛ بردولتدن قوتلی شرکتلر پیدا ایدیور .
..... قانون طبیعت حکمنجه هر علت بر دیکرینک
اثری؛ هر اثر بر دیکرینک علتیدر؛ لکن بر از صرف دقت
اولن دیغنی کبی علل و آثار آره سننده بر مبدأ اول پک
قولایلقله کشف اولنه بیلیر .
(عبرت)

اسلافک تاریخی باشدن باشه مطالعه اولنسون !
عموماً معاصرلرک حالنه باقلسون ! هر زمانده؛ هر مکانده
کوره جگمز شودر که انسان دنیلان معمايی ابدی الاشکال
شو قطعاً خاکک هر طرفنه یاییش؛ بر کوشه سننده بر فرد
پیک آدم اولدیرسه معاف و یا مأجور طوتیلیور؛ بر دیکر
کوشه سننده پیک آدم بر اینکک حیاته قصد ایتسه جله سی
ردن مظهر لعنت اولیور .

سکز آرشین کنیشلکننده بر نهرک صاغ طرفنده اک
مجاز اولان معاملات صول طرفنده اک شدید مجازاته لایق
کورینیور !

..... شرقده کی جنایت غربده فضیلت عدا اولنیور
غربده کی معروفات شرقده منکر اتدن کورینیور . دون
حق بیلدیکمز شینه بو کون باطل دینیلیور؛ بو کون خطا
دیدیکمز حال یارین صواب اولیور !

عجا حقوقده مشهود اولان بو اختلاف برضیای
حقیقتک بو نجه قابیلیات متنوعه یه انعکاسندن طولایی
مظاهری اعتباریله بر رنگ دیکرده کورونیشیندینیدر ؟
یوقسه دنیا ده بر نفس الامر موجود دکلدرده حقوق
و آنک اختلافاتی صرف مصنوعات بشر دینیدر؟ (عبرت)

هر درلو عقایدی وجدان دائره سننده قالب ده
غیره تجاوزدن بری اولدقجه حایت ایتک خصوصی که
حریت افکارک اک صحیح معناسیدر؛ قرون اخیرده
عثمانیلرک ایجاد مروقی اولدیغنی بر صاحب وقوف انکار
ایده مز .

بر عصرده که مدنیت شرقیه نک موت مشخصی اولان
تاتار بلیه سنک شدت هجومیله جیحون و فرات وسند
وحزر آره سننده کی معوره لر هنوز تزلزلی ختام بولماش
اراضی مخسفه جاننده ایدی .

بر عصرده که نأره تعصبک معنای مجسمی اولان
اهل صلیب داهییه سنک تعدیات جانسوزیله آناطولی
طرفلری دهاکومورندن دو مانلر؛ کولنندن آتشلر
صاچیلیر بر یانغین یری شکنده ایدی .

بر عصرده که هر کسک کوکلنده غیرک اعتقادینه
خصومت کندی اعتقادینه محبتدن یوز پیک قات زیاده

قوت بولمىش؛ سيف تعدى چكلمىش؛ آتش ظلم علولمىش؛
ششرق و غرب آره سنده توالى ايدن صدمات ايله عام
بربرينه كيرمىش ايدى.

سلطنت سنيه عدل الهينك صون حايته التجا
ايدهرك، قواعدى تأسيس و حدودى توسيعه باشلادى.
برصورتده كه معاملات كرمانه سنه باقلسه اسلامك، كافه
احوالى صرف عدل و احساندن عبارت اولان، نشئه
اولاى ظهورى عودت ايتمش ظن اولتوردى.

§

هر نه نيت اوزرينه فعله چيتمىش اولسه خيردن
هيچ بروقت شر تولد ايتديكى يوقدر. (عبرت)

..... ابنای عرب قدم و صلابت جهتيه اسلامك
حامى عصبيتى و افراط ذكاوت و خصوصيه هر درلو
تشبثات و تحرياته جرأت مناسبتيه بدرقه معرفتيدر.
واقعا برچونى صكره لرى عودت ايتديكى بدويت خيهرنده
خواب غفلته مألوف اولمىش طور ييور. فقط هر نه وقت
صبح معرفتك انوارى كورمكه باشلارلر ايسه ينه تابع
اولدقلى دولتى قبله كاه جهان ايليه جكلرنده شبهه يوقدر.
(عبرت)

اوروپا شرقى بيان.

واقعا ايچلرنده تحرى حقيقت آرزولرى عوام
علويه ده انسان وارميدر؟ يوقيدر؟ بيلك ايچون بيكلرجه
اصحاب مطالعه يي برچوق فرضيات و استبدال اله
اوغراشديره جق قدر ايلرولمىش اولان بونجه اهم فاضله
بزم كبي پياغى كرىيكلرينه باغلانمىش دينيله بيله جك
درجه لده قريب اولان بريرك حالى كوره مامك غريبدر.

لكن وطنداش لرمن بو يولده سقيم سقيم فكرلره
دوشمسونلر؛ قبرستان فواده غنوده سكون اولان
اجدادلرينك اساطيرسلف قوتيله اعماق وجدانندن استخراج
حقايقه چاشمقمده ايكن مادر وطنك قوجاغنه بربرينه
ملاصق توأملر كبي يك وجود اوله رق، دوشمش اولدقلى
برملتك ماهيتندن خيردار اولمزلسه اغرب اولور.

بزايسه اورويايى بو وقوفسزلقده معذورطوتارز؛
چونكه اسلامه دائر معلومات آلا بيلك ايچون بعض
دوستلرمنك مفترياتندن بشته منبعلى يوقدر. (عبرت)

افكار صابئه ضيايه بكنرز؛ برملتك برجهتمنده ظهور
ايدنجه سارط رفلرنده ينه آز زمان ايچنده يايلاق طبيعيدر.

نفوس

انسان شوکرة زمین دیدیکمز وجود متحرک
روحیدر دینله بیلیر؛ زیرا که قشرک خارجنده هر نه حرکت
کوریلپورسه هب آنک سایه سنده ظهور ایدیور؛ طبیعتک
فوقنده نه اثر مشاهده اولنیورسه هب آنک همتله حاصل
اولیور!

قدرتک کالنه ایمان ایله سجده بر حیرت و عبودیت
اولان اودر. مشیتک عدل و احساننی ادراک ایله بوقانون
ازلی یی خارجده اظهار ایتکه چالیشان اودر. نفسنک
مادیات و سفلیاتدن اعتلاسنی کشف ایله افعالنده دنیات
علائقندن تبری ایله ظواهرینه قیاس قبول ایتیه چک
صورتده روحانی و تجریدی بر عظمت کوسترمکه - ولو
نادراً اولسون - موقهیت حاصل ایدن اودر. درت
پیک سنه اول جاری اولمش بر طاقم اسبابه او قودینغی ویا
کوردیکی نتایجندن ودرت یوز سنه صکره، ظهور ایده
پیله چک بر چوق نتایج ایشندیکی ویا دوشندیکی اسبابدن
استدلال ایله نوعنک وفات ایتمش ویا هنوز حیات بولامش
نه قدر افرادی وار ایسه همان جمله سیله هم مجلس کچینه
پیله چک صورتده - و بناءً علیه اکر تعبیره اعتراض
اولنمزه (لایموتانه) بر حالده - یشایان اودر.

روی زمینی بوقدر مصنوعات نظر ربا ایله تزیین

ایلیور. طبیعت کلیه یی اراده جزویه سنه خادم ایده رک،
بونجه بدایع کالاتی او میدانه چیقاریور. ایلمی ظلم
آتشندن، لپالی ظلمت دومانندن قورتارمغه او چالیشیور.
دریایی صحرا کبی هر طرفنده کزیلیور؛ هوایی دریا کبی
ایچنده یوزلیور بر حاله او کتیریور. طبیعتله
بچه لشرک، بوقدر جواهر ثروتی سینئه حرصندن
او قویاروب، میدانه دو کیور. اجلاه کولشهرک، بونجه
امراض و دواهیینک وجودینی او دفع ایدیور. بخار
کبی، اک ثقیل اجسامی، اک قوثلی معادنی بر کشته و پریشان
ایتمک شانندن اولان برداهییه یی خد متکارلقده و برق کبی
دنیایی یاقوب، بیتمق لوازمندن بولنان بر بلیه یی تاتارلقده
او استخدام ایلیور. وحوش آکا مونس اولیور؛ طیور
آنک اطاعتنده طور یور. او ایسترسه شجرلرک شمراقی
بر بشقه حاله کیریور. او مراد ایدرسه حجرلر خاصیتینی
دکشدیریور. حاصلی ایکی آلیق اوزرنده، ایکی آرشین
بوینده اوله بر مخلوق غریب بر قوجه عالمده حاکم ازله
خلافت ایلیور؛ بر قوجه کره یی طوب کبی پنجه تصرفنده
اوینادیور.

واقعا بومخلوق بتون بتون عالم وجوددن زائل
اولمق لازم کلسه حس و تعلقندن نصیبی اولمیان کره
وتصور و تصدیق قوتندن محروم اولان سائر کره نشینلر

زده قدر متأثر اولمز . فقط انسانك همان كافه آثاری
تلاحق افكار و تعاون سعی ایله حاصل اولدیغیچون افرادی
آزالدیجه نوعنك فائده سی دخی آزاله جغنده هیچ شبهه یوقدر .
(عبرت)

بارقه معرفت که بریری تنویره باشلار؛ فیض
انعطافیه فکرلرده پارلاق پارلاق تصورلر، کولکلرده
بیوک بیوک آرزولر پیدا اولمق طبیعیدر .

دقت پیورلسون که بز اوصباح سعادتک دها مبادی
انفلاقنده بولندیغمز حالده هنوز فک مژکانه باشلامش اولان
ایضار نه قدر عالی، نه قدر مقدس مقصدلره تعلق ایدیور .

اوروبانک کالات مدنیه و درجات معرفتی بورالده
بیلیمکه باشلادی . اوله برقوه کایدنک غلبه نفوذینه
منفرداً شو ملکک قارشنی طوره بیلسنده اولان امکانسزلق

یک آز زمان ایچنده آکلاشلدی . انجمنکاه عالمده اقراندن
دون قالمیه جق بره وقع حیثیت ایستمک ایسنه هر کس
ایچون طبیعی اولمغله بزده دخی او خواهش، تحریک اسباب

آرزولرینی اولاندیردی . ایسته او سائقه ایله تادولت
علیهنک ظهورندن بری برطاقم اعظمک افکارینی اشغال
ایدن اتحاد اسلام شمدی مقاصد عمومیهدن اولدیغنی

کؤریورلره (عبرت - اتحاد اسلام)

.....

غرض مرضدر .

اوله بر مرض که امراض نفسانیه نك اك زياده دوا
قبول ایتمیانلردن صاییلیر، مثلا نخوتی مداهنسه، حسدی
ادبار محسود، حرصی وصول اقبال، هوسی حصول امل
ازاله ایده بیلیر؛ لکن غرضك انتفاسنه صاحبنك فناسندن
بشقه چاره اوله مز .

غرض وجدانك اویوز علتیدر؛ دائماً قاشنیر؛ دائماً
قورجاننیر . هر نه ایله ستر اولمق ایستناسه البته بر طرفین
کنندینی کوسترر .

§

... اصحاب غرض سباعانه هر کیمه ایسترسه علنی
صالمقده بر مانع کورر ایسه حیه کبی خاشاک مذلتیه
صاقلانه رق، فرصت پولدیجه اغزلریله زهر صاچقندن
خالی اولمز . (عبرت)

مسلاک حیثیده شهید اولان اجدادمنك کیمکری
مزارلردن چیقارلسه ملکک هر گوشه سننده قوجه قوجه
برچوق اهرام، و بلکه حدودمزی دشمن تعرضندن
وقایه کافی اوله جق قدر استحکام پیدا اولور .
(عبرت عسکرلر)

.... بومملکت (*) ریب وکان بلوطلری ایچنده
مستور اولان اقبال بشر کبی اکثریت اوزره برقاره
دومان ایله محاط وحتی کویا که عادات مدنیت اجمار
واشجارینه وارنجیه قدر سرایت ایتش کبی خانهلری
بیله سیاهلره مستغرق کورینور؛ فقط برده اونقاب ظلمانینک
ماوراسنه تعلیق نظر اولنورسه نازنین دلربای تمدن نظر
فریب افکار اوله جق برزینت و سلطنت ایله عرض دیدار
ایتمکه باشلار که بدایع پسند اولان کولکالر ایچون حسن
اندامه مفتون اولماق احتمالك خارجنده در .

دنیاده کوردیکمز قواعد سیاستدن همان برچوغنک
مهد ظهوری بولنان او قوجه پارلمنتونک یالکیز بناسنه
باقلسه افکار عمومیه نك دهشت و مقاومتی نظر ادارهیه
قارشو بر جسمانیت کسب ایتش و کویا که اوجسم هائل
دکه بر صدمه ایله زوالدن مصون اولدیغنی کوسترمک
ایچون تخجر ایلش قیاس اولنور .

مثلا اون بش یکریمی غروش صرفیه کیریلان
برتیاتروده لطافتیه برابر تشکل ایتشده نورلره غرق اولمش
بر روح مجرد کبی الکتریک ضیاری مجسم خیالار کزینور .
بر او یونجینک اوضاعنه باقیاورسه بیان ایتدیکی سوزلرده کی
معانی وخیالات انسانک کوزی اوکنده تجسم ایدر .

(*) لوندره

یا هله بو آثار ایله قناعت اولنمیورده مشهور اولان
کالاتک اسبابی او کوره نینک ایستیلیر؛ و او تحری ایله
دار الفنونلره، انجمن دانشلره، اصحاب معرفتک مجالس
مخصوصه سنه کیریلیرسه، اوزمان حجاب و حیرتن مرکب
بر حال ایله مشاهده اولنور که :

بر آغزدن چیقان سوزی بر آز زمان ایچنده دنیانک
هر طرفنه یایه بیلک خاصه سنه مالک اولدیغیچون، جهانی
بر مجلس معرفت حالنه کتیرمکه و فکر انسانه جهان قدر
وسعت ویرمکه استعداد کوسترمکده اولان طباعت
— کندی عالمنده بر کدایی دخی پادشاه ایدن حریت —
کیسه بی مادوننک مغدوریتنه حصه دار ایتکسزین،
هر کسی مافوقنک سعادتنه نائل ایتکه قابل کورینان
مساواة — برضعیف چوجوغنک اللرینی یکریمی پهلوانک
بازولری قدر مفیند ایلین تقسیم مساعی — اعز مثال
عد اولنان آلتونک فیئاتی دایما تزید ایتمکه برابر،
یرتیق پچاورلره، قریق کیکلره اوجوهر صاف کبی
قیمت ویرمکده اولان اصول ثروت — انسانه قراده
یوزمکه، و عمانده کز مکه اقتدار ویرن و قطع مسافده
ذوی العقوله بر درجهیه قدر و کالتی جهتیله ابنای
بشرك مدت حیات و مقدار قوتنی تزید ایدن بخار قوتی —
دیبلره (دایما اطاله اولنه کلکله مألوف اولان بی ادبلا

لسانی قدر دخی اوزامقمزین) شرقدن غربه قدر ابلاغ پیام، وقولاقلره (مادی و معنوی برطول طبیعی بی حائز اولان مرکب صماخنه نسبت جرماً برصغر عادی حالنده ایکن) شماله جنوبدن اسماع مرام ایتدیرن سیاله برقیه خاصیتی - کیمه لری ایتدیکی خدمته نظراً نیز افکارک مهتابی دنیلمکه شایان اولان غازک ماهیتی .....

§

هله مملکتک ثروت و مهموریتی نظرل احاطه دن و تصورل تصویردن عاجزدر. یالکز شهر ایچنده موجود اولان وهربری میلیونلره آلتون قیمتده بولنان ابنیه عالیه یان یانه کتیرلسه، استانبول قدر برشاهانه سرای تشکل ایدر.

§

بازارلنده اولان جواهر و نفایسه باقلسه دنیانک دفاین طبیعت و خزائن ثروتی سراپا یغما ایدلمشده اورایه کوتورولمش ظن اولتور.

§

بانقلرنده اولان و دائماً قنطارلره طاریله رق دور اولتمده بولنان آلتونک کتتی کورولسه خاطرله شاید قتلندن جزیره منخسف اولسون کبی واهمه لر کایر.

§

برسرعت مشاهده اولنورکه وسائط ثروت بوراده ساعت ایامک عقربنه، و اوراده یلقواننه باغلیدر؛ دینلسه، مبالغه ایدلماش اوله جغتیه بالبداهه حکم ایدیلیر.

§

فابریقه لرینه کیرلسه، دهشتدن وجودده تویلیر اورپریر. ایشلیانلر ما کینه دکل کویا طاغ پارچه سی قدر بر دیو آهنین بندرکه، آعزندن آتشر پوسکورهرک، وهرعضوی حرکت ایتدیجه بشقه برصدای مدهش پیدا ایدرک، کندینی زنجیر حکمنه اسپر ایدن ملک العقلم کچه کوندوز، بلا آرام انفاذ فرماننه چالیشیر!

§

آینه سرای نامنده برمسیره لری موجوددز؛ اوزاقدن باقیلیرسه، انعطاف شعله دن حاصل اولان هوایی بر زمین اوزرنده جو ال اولان علام سما پارچه لری، نظر خیال اوکنه بر محف کوه الماس کتیرر. کوندوزلری فسقیه لرندن فوران ایدن صولر نوردن یابلمش برمناره شکلی باغلار. کیمه لری غازله، مهتابلره مستغرق اولان ستونلری عمود صبحی آندیرر. نور نظر باغچه سنک برباشندن او برباشنه پنتاب اوله رق یتیشیر. اوله بر باغچه که ریاض خلدی تماشایه مقتدر اولان بر آدم بودار

محنت ایچنده آندن مکمل بر تقلیدینی یاپمغه قادر اوله بیلسی
مشکو کدر .

§

او اصحاب همت ترقی نامنده بر طریق فلاحه
کیرمشلر؛ بوسایهده کوندوزلری بر عید سعادت، کیجه لری
بر شهر آیین مسرت اولمش؛ لذت عمردن صحیحاً استفاده
ایدیورلر .

§

دأماً سعی و علم جهتلرینه مصروف اولان فکر
حقیقت قوتیله اولیله بر جهان رفاهیت پیدا ایتشلرکه، بیک
درلو مبالغات ایله محاط اولان ایران خیالات شاعرانه سنک
هندوچینده تصویر ایتدیکی جوهرین قاعده لر، زرین
سرایلر، رنگین کلبستانلر یاننده هیچ حکمنده قالیر .

§

هر درلو اقبال و منالاک بقاسنه غروردن تحذیر
ایچون نظرکاه عبرته وضع اولنان فنای عالم بتون بتون
خلاف مقصد بر طاقم فکرلر تولیدینه مدار ایدلمش؛
انسان بر کره اوله جکنی بیلدیمی؛ اولجه یه قدر کندی نیک
و آندن صکره، اولادینک نصل یشایه جغنی هیچ دوشتمک
لازم کلمز اعتقادنده بولنیلیور! قرمزی یعنی ویاتک یلکنلی
چرنیق یایمق اعتقادیات حکمنی بولمش؛ بر بوتین اعمال

ایلمکه ویابرواپور پیدا ایتکه چالشتمدن الحادی موجب
اوله جق حاللر قدر توتقی ایدیلیور!

§

ای اخوان وطن! نیجه بر بو ظلام غفلت؟ نیجه
بر بو خواب تنپرستانه؟ ادرا کدنی قالدق؟ بزده بر فن
او کر نمکه چالشهلم! اللریمز طوتمزمی اولدی؟ بزده ییکی
برشی یاپهلمده میدانه چیهارالم!

§

آیتله، حکمتله، اجماع ایله، روایتله، تجربه یله، عبرتله
میندرکه، انسان ایچون هر نه حاصل اولورسه، سعی ایله
اولور؛ انسان هر نزهیه واصل اولورسه، سعی ایله اولور.
ابذال مساعیده قصور ایتمه که اولمش؛
وابسته بو عالمده سکونک حرکاته!
موتایاقیشیر وار ایسه راحت دوشکننده،
اقدام و تحمیل کرک اریاب حیاته .

(عبرت - لوندره)

ای زوج بیخبر! مسکنکنده بر رفیقه در پیدا اولمش؛
نیچون عالنهک بارینی بتون بتون کندی اوزریکه
یوکلنورده یالکز کندی مشقتگی او بیچاره یه تحمیل
ایدرسک؟

§

ای پینوا پدر! سبب نهدرکه کندیك انسان ایکن
دنیايه یادکار عمرک و نتیجه حیاتک اولان اولادیکک یالکز
معلم حیوان کبی قاشیکک، کوزیکک اوینایشندن تصورات
فکریه واردات قلبیه کبی او کرمسی اوغرینه بتون زمان
تحصیلی اضعه ایدرسک؟

§

ای امالهوس صاحبه البیت! سکا خانه کده اهلیکله،
اولادکله، صحتکله، راحتکله کینک نعمتی، و کنجلیککده
حسن جمال و یاشگی آلدقدن صکره، اولاد و عیال زینتی
یتشمزمی که ایکی لقمه یمک و یا درت آرشین بز پارچه سیچون
دائمًا بر اضطراب و کشاکش التزام ایدرسکده کرک
کندیکله و کرک یانکده اولانلره نعمتی زهر و راحتی حرام
ایدرسک؟

§

ای بختسز والده! دردک نهدرکه دها وجودگدن
آیرلدیغنه تأسف ایدهجک قدر مبتلا اولدیغک جکر پاره کبی
کندی ایستدیکک و آنک ایستدیکی بر اجنبینک یتاغنه
ویرمک ایچون خوابگاه آرامنی پاموق شلته لردن قاره
طوپراقلره تحویل ایتککه سبب اولورسک؟ و یاخود
پدرینک یاننده حالندن بحث ایتککه حجاب ایدن بر مخدره بی

محضرلره، وقایع کاتبلر نه کولکنک الک عزیز اولان
سرا رینی افشا ایتککه مجبور ایدرسک؟

§

ای انصافسز اولاد! سن وجودیکک مساعده سی،
کنجلیکک قوتی وقتنده حجاب ایتزمیسک که بتون
زمانگی کولکلی اکلندیرمکه صرف ایدرسک ده
خاندانکک بتون مشاق معیشتنی اختیار پدریکک آغرمش
باشنه و بولکش بوینه بر ایدرسک؟

§

ای مروتسز برادر! دنیايه کلدیکک زمان والده کک
رحنی، سودینی کال قناعتله تقسیمه راضی اولدیغک
قرداشکله خانه کک طاشنی، دیوارینی، دکانک ملکینی،
ایرادینی نهدن پایلاشه مدک که بیچاره بی جانی کبی،
حکومتکاهلرده سورکایه رک، هم آنی، هم کندیکی، همده
انسانیتی ترزیل ایدرسک؟ (عبرت - عائله)

مطبوعات قوتیله اوروپاچه خورشید معرفتی بر
بشقه شعسه کالات ایله تنویر آفاق ایتککه باشلا یوب،
عمران و مدنیت و ثروت و سعادتک هرجهتی برقاچ سننده
دور آدمدن برو کوستردیکی ترقینک برقاچ مثلنی ابراز
ایلدی. (عبرت - صنعت و تجارت)

هر کیم انسان طبیعی، انسان الخیر نه اولدیغی
بیلک ایسترسه ایشنک باشنده برنجبر کورسون! باقسون که
یاوریلرینی بسلیک ایچون اردو ایچندن حیوان قاپان
ارسلانلرک اقدامی اعاشه عیال ایچون پرچقچینک صغوقلر،
صیجاقلر، قارلر، یاغورلر، طاشلر، طوپراقلر، قوردلر،
قوشلر، ییلانلر، عقربلر آره سندن چیقاردیغی ثمرانک
تحصیلنده ابراز ایتدیگی غیرت وثباته نسبتله برشیدر!
(عبرت - زراعتمز)

معلومدر که دلیل انسانه بیلدیکنی اوکره دیر؛ تاریخ
فکرک اونو تدیغی شیلری حفظ ایدر. (عبرت)

معلوم دکلیدر که اعصار اخیره نیک بدایتندن بری
انکلتزه آمریقایی غائب ایتدی؛ هنده برلشدی. فرانسه انقلاب
اداره سی آره سنده دنیا ایله اوغراشدی! مسقوه صحرالزنده
بشیوز بیک جان، وسنت الن آطه سنده بر قهرمان ضایع
ایدهرک، ینه اسکی حالنه رجوع ایلدی. آلمانیا درجه
اقتدارندن سقوط ایتدی (*) بروسیا قوت بولدی. آوستریا
ضعفه دوشدی. ایتالیا برلشدی. بو انقلابانک هیچ بری
(*) بوندن مقصد صادوا محاربه سندن اولکی آلمانیا هیئت
متفقده سیدر.

ترقیات انسانیه یه مانع اولدی. فقط لوندره دستکاهلرنده
عمله لک ایتیش بر آدمک مسقوه چولارنده قوردیغی مبنای
استیلا دقیقه بدقیته بیودی. اسوه یچ حکومتنی ضعفک
نهایت درجه سنه ایندیردی. لهیلیری محو ایتدی، دولت
علیه نیک، ایرانک ایلر طوتریرینی برانقدی. حدودی بر
طرفدن بحر شماله، بر طرفدن اقصای چینه، بر طرفدن
قاره دکزه، بر طرفدن آلمانیا، بر طرفدن تبریز اوزرینه
طیاندی. شمیدیه ترکستانده بولنان حکومتلری محو ایله
هندستانی وجهه عزیمت ایتیش کیدیور. ومدنیت حاضره
ایچون برضربه مهملکه استحضار ایدیور.
عالمک بو کونکی هلاکوسی دارالمملک مدنیتک
قیولرینی صار صبحیه قدر دول ساره نفوذ و تفوق
کشا کشنده می قاله جق؟ (حرت)

منت بی انتها اورحیم علی الاطلاقه احرادر که
فرقان کریمنده فرمان عدله امر احسانی تردیف ایدهرک،
عبادینک شفقتنه دخی حقانیت قدر احتیاجی اولدیغی
اصحاب حکومته اعلام ایلشدر.
دریغاکه خلافت اسلامیه نیک سلطنت امویه یه
تحوئلندن براز صکره، نعمت احسان پرینه نعمت عدوان
قائم اولدی. مسلمانلر اوزرینه سیف تعدی چکلدی.

بزدہ نامی ظلم ایله لفظ مشترك حکمنه کیرن ججاج زندان
اسارت و زنجیر ازیت پیدا ایلدی. آندن صکره برطاقم
ظلمه دخی باشله قزغین تاج کچیرمک، کوزله میل چکمک
شقاقلره آشیق او طورتمق؛ طرناققره چرا یورتمک کبی،
نیجه اعمال شیطانیه یی ایجاد ویا تقلید طریقله فعله
چیتاروب، جلادان خون حواره برر تحفه ملعت اهدا
ایتدیله!

شوفن سباعیتده هر قومدن ایلری واران
اوروبالیله ایدی. حالا انسانک آغزینه قاینامش قورشون
آقتمغه، ویا ک کوچوک پارمغندن باشلایوب، تدریجاً کیکی
آیری آیری قیرمغه و بونک کبی دهها نیجه نیجه اذیتلره
مخصوص آلات عتیقه بعض محال مخصوصه ده عبرت
انامه عرض اولنمش طورمقده در. (کذا - خطبه حقوق)

معلوم اولدیغی اوزره دنیاده هر دقیقه حال ماضی
اولوب کیتدیکی و مستقبل حال اولوب کلدیکی کبی، دائماً
اولاد وطن سننی آلدقجه افکار عمومیه تازه لنگمکده در.
تدبیر ایله، اقدام ایله بوسائقه طبیعیه قارشلی طورهمق
ایسه ساعتک حرکتی منع ویا تشدید ایله عمر شتابانی
توقیف ایتکه ویا شبانی شیب حکمنه کتیرمکه چالشفق
قبیلنددر. هیچ زمانی، و زمان ایله تجدید شانندن اولان

فکر انسانی جریان طبیعیسندن منع ایتک نصل قابل اوله
بیلیر؟ اوت! دنیاده تحول ضروریدر. «روزکارک
اوکنه دوشیمان آدم یوریلور.»

دون دوهوماندن صایلان نیجه حالاتک بوکون
حقیقت اولوب میدانه چیقیدیغنی دائماً کورپیورز.

هیچ بروقتده اسلافک حالی معاصرینه و معاصرینک
افعالی اخلافنه قناعت بخش اولمامشدر؛ و اوله ماز.
چونکه وقوف صرف انسانجه موهوبات فطریه نیک اشرفی
اولان خاصه استکماله منافیدر. «کم ترک الاول للآخر.»
(کذا)

نظر حکیم اصحابی عننده محققدر که دولت علیه نیک
بش عصر مدته و دنیاده هیچ مثلی کورولمک صورتده
طنطنه اقبالی نیجه بیک اختلال آتشلرینک، نیجه بیک
استیلا طوفانلرینک آره سندن شان و ناموسیه چکوب،
چیتاران یالکنز یکچیری و سرای و دواتر وزراء ناملرله
معروف اولان اوچ بیوک مکتب فضائلک یتشیدریدیکی،
آتش فکری، تیمور یورکلکی قهرمانلریدر.

§

بره امورده کوره حرص اقبالی نهایت درجه ده
کو تورمک بیله جائز اوله بیلیر. فقط ایسه آلدیغی مأموریت
امرینی عمومک خوان احسانه دعوت تذکره سی عد ایتک

هیچ بروقت هیچ برملت ایچون فوز ونجات علامتلردن
معدود اوله مز .

§

رزقی خدایی ناست میوه دن عبارت اولان مملکتک
اهالیسی آچ قالیر .

— یا اهلیتی ایجادک چاره سی وارمیدر ؟
— اوت واردر ! حتی دستکاهلرینه مکتب نامی
ویریلیر . (حدیقه - بر لازمه سیاست)

معارف سایه سنده در که اورویاده هر کس مبعوثان
اهالینک تعیین ایتدیکی منافع و قایه کافل اولور؛ حال
بو که آسیاده هیچ کیسه مبعوثان الهینک تدین ایتدیکی
شرایعی حمایت ایدمز !

معارف سایه سنده در که دائرة مدنیت ایچنده حقیقتی
چشم ادراک نهان اولان بونجه عال مهلکه تک تاووسی
قابل اولور؛ حال بو که بدویت صحرا رنده هیچ کیسه
وجودی میدانده اولان سباعه قارشلی دفع مضرت ایدمز !

معارف سایه سنده در که پارسده بر ادیب کافل اوچ
بش آی چالیشه رق بر حکایه ترتیب ایتسه، مدت عمرنده
ضرورت کورمیه جک قدر ثروته نائل اولور؛ حال بو که
استانبولده بر علامه بیعادل مدت عمرنده تألیف ایده جکی

کتابلرک محصولیه اوچ، بش آی استیفای حاجت ایدمز !
§

معارفه اقتضا ایدن سرماییه سی سطوت عسکریه تک
تزییدینه صرف ایتک انسانه کندی یئنی یدیرمکله قوت
ویرمکه چالشق قبیلندن اولمز می .

..... بتون جهان انسانیت کمال شوق و شتاب ایله
طریق تر قیده قطع مسافاته باشلادی .

توجه اولنان کعبه کالات ایسه بودار محنت ایچنده
بر دیار سعادتدر؛ بودریار سعادتیه وصول ایچون عزم
واقدام ایتک هر عاقله کوره فریضه ذمندر؛ فریضه
ذمت بو ایکن وای ! او قومه که بطالت دوشکنده مألوف
خواب غفلتدر؛ خواب غفلتده قالان خلقک البته
قرار کاهی صحرای وحشتدر؛ صحرای وحشتک هر محصولی
بر نوع زهر مشقتدر؛ زهر مشقتک نتیجه تأثیری بالطبع
هلاک وندامتدر؛ هلاک وندامتدن بر جمعیتی تخلیص
ایده جک واسطه ایسه مجرد غیرت و معرفتدر .

(حدیقه - معارف)

عربین اوله جق وقایع مشهوره دندر که، شمسک
استقراری، کره تک دوری حننده (قوپرنیک) میدانده
قویدینی قول حکیمانیه دلائل ریاضیه ایله اثبات ایدن

مشهور (غالبه) بواعث دادن طولانی - هر حقیقی
مخالف دین صورتنده کوسترمکله معروف اولان -
رهبان گروهی طرفندن الحاد ایله اتهام اولنور. اکر
تائب و مستغفر اولنرسه طاعون انسانی دنیلکه شایان
اولان معهود انکی ریسونک پنجه سنه دوشه جکی کنندینه
اخطار ایدیلر. اقباسی، احبابی، شاگردانی، آشناری
مسلط اولورلر؛ تهدید و الحاح قوتلرینک سوقیله کلیسایه
کیدر. برطاقم تشریفات عظمی آره سنده قولنک خطا
اولدیغنی اعتراف ایدر. ایستدکاری کبی، «تائب و مستغفر»
اولور. فقط کایسادن چیتارکن ینه افکارنده اولان
جهت طبیعی غلیانه باشلار؛ بردرلو کنندینی آلامز. آیاغنی
برقاچ کره یره اوررده «مع مافیله ینه دونن کره در.» دیر.
یک قانلی، یک خطرلی، یک متعدد تجربله راه ثابت اولمشدرکه
فکره غلبه ینه مجرد فکرك شاننددر. مادیات و تعدیات
افکار اوزرینه تسلیط اولنججه باروته طوققان آتش
ویا خود بخاره حددن زیاده اجرا اولنان تضییق حکمنی
ویرمک مقرردر. (حدیقه - حریت افکار)

قدمای اسلام ظلم علیهنده ایکی یوز بیکدن زیاده
شهید ویردیلر. او یله شهیدار که بازوی جلا دتلرینک قوتی
الترینه بند ایدیلان زنجیر تعدی بی آشنیدریر؛ و خون

جیتلرینک حرارتی، کردنلرینه حواله اولنان شمشیر ظلمی
اریدیر ایدی. (عبرت - اخلاق اسلامیة)

هر جمعه نمازینک خطبه لرنده ایشیددیورز که جناب
حق قرآن کریمنده عدل و احسان ایله امر ایدیور.
عدل که اصطلاح فقهنده ایکی شیئی بر برینه ترجیح
ایتیه رک تسویه ایتک و احسان که ایتک ایتک معناسنه در؛
بر جمعیتده موجود اولدقجه حصول معهوریت و ترقی
مدنیت ممکن اوله مز.

ارباب مطالعه یه خفی دکلدر که طبایع بشر خلقة
خیر و شرردن ایکی جهته دخی مظهر اوله رق، هر فردی
بر طرفدن خصلت بهمجه سی اغراض شهوانیه و امراض
نفسانیه کریوله رینه تشویق ایلدیکی کبی، بر طرفدن دخی
فطرت سلیمه سی اجتناب مظالم و انتساب مراحم طریقلرینه
تشویق ایدر. بناء علیه دوائر مدنیت ایچنده ظلم و عدوانه
انهاک نه درجه قدیم ایسه عدل و احسانه میلان دخی
اومرته اسکی بر حال جلیدر.

اولی الابصاره عبرتمون اولان مقتضیات طبیعییه -
دندرکه: مجپلر، یونانیلر، رومالیلر کبی، خرابه زار غبراده
اعمار مدنیت و ابقای نام و شهرت ایدن امم قدیمه هر نه
زمان که حکمت و عدالتله حرکت ایتدیلر؛ سعادت و غالبیته

مظہر اولدییلر . وهرنه وقت که جبر و تسلط یولارینه
کتدییلر؛ آز زمان ایچنده انقراض بولدییلر . نهایت دین
احمدی دنیوی و اخروی هر درلو منافی جامع بر شرع
مبین ایله شرفرسان ظهور اوله رق، ازلی اولان عدل
الهی بی عالم فانیده تأییداً انفاذ مدنیت و فرمانفرمای
انسانیت ایلدی .

نفرین! اوحق ناشناسانه که، حال بویله ایکن ینه امر
ربانی و حکم وجدانی به قارشی سیف تعدی چکدییلر؛ زنجیر
تغلب قوالاندییلر؛ احکام ظلم اجرا ایتدییلرده میلیونلرجه
ابنای بشره بادی مقهوریت و مانع کمال اولدییلر .

§

.... عدالتک شرفنه بوندن بیوک نه دلیل اوله
بیلیر که جناب معطی حقیقی بیله برقولنک حقی دیکرینه
باغشلامقدن تنزیه قدرت ایلشدر .

قرن اولده بولسان حامیان دینک حکم الہی به
درجه اتباعی بیلک ایچون بوندن اعلانه مقیاس بولنه
بیلیر که صحرای صفینده برخلیفه باحق ایله برمحمد مخطی،
دعوارینک سیف سطوتله فصلنه قیام و آیلرجه اقدام
ایلدکدن صکره، قرآن کریمک نام جلیلی آره به کیردیکی
کبی، ایکسی دخی برر حکمک دست اقتدارینه تسلیم اختیار
ایلدیلر .

§

.... امثال ادبیه دندرکه : آت، برزمانده یولنی غائب
ایده رک، سباعک شرندن احترازا ایله اوتیه به، بری به جولانده
ایکن انسانه راست کلیر؛ اگر ککندینه ارانیه طریق
ایدرسه، بدلنده محل مقصوده قدر اوده آنی آرقه سنده
طاشیق خدمتی عرض ایدر؛ انسان بوتکلینی قبول ایلر؛
و برکره رکوبدن صکره، بردها زماننی الدن براقز؛
بیچاره حیوان طویله بند اسارت اولور قالیر .

ایشته بو قبیلدن اوله رق، جمعیت بشریه نک عنان
اداره سنی اله آلانلر دخی ابنای وطنی یالکز کندی
یوکارینه تمهل ایچون یاپیش بر آلت حکمنده طوتارلر
ایسه، هر کسک قدری بهیت درجه سنه تنزل ایدر؛ و بو
ایسه نوع بشری خاصه ادراک ایله ممتاز ایدن فیاض
فطرتک حکمت بالغه سنی تغیره تصدی دیمک اولور . فقط
ارباب حکومت راعی مسؤل درجه سنی تجاوز ایتیبوده
افعالنی حایه حقوق ورهبری منافع حصر ایتدکاری
حالده صفات قدسیه دن اولان عدالت مزیتیه اتصاف
ایده رک، « تخلقوا باخلاق الله! » فرماننه حقیله متابعت
ایتش اولورلر .

§

.... روی زمینده بو کون موجود اولان دولتلرک
حالنه نظر اعتبار ایله باقلسون؛ بداهته کور بیلیرکه؛ عدالت

زده ایسه سعادت و معموریت و آنلری مروج اولان
غیرت و معرفت دخی اوراده در . و بالعکس نه طرفه ظلم
مستولی اولمشسه توابعندن اولان جهل و عطالت و فقر
و عزتیده برابر کو تورمشدر .

§

..... فقط بودنیای دینده کی موالید طبیعت
هر زمان اولیه عمر لر، یعنی عدالت الهیه تک مثال شخصی
اوله بیله جک ارار حاصل ایتمکه غیر قادر و بیابان فطرته
بر نافع مخلوقه بدل پیک ییلان ظاهر اولمغله، هر مملکتده
تمامی عدالت بر منتظم قانونک وجودینه و اجرایی امنیت
قطعیه تحتنده بولمغه احتیاج قطعی کو سترز .

(عبرت - عدل)

.... قدرتک طبیعت بشره احسان ایتدیکی استعداد
رقی دخی افراد اوزره تعیش حالنده میدانه چیقماماق
ضروری اولسنه باقیلیرسه، انسانک تمدنه احتیاجی بر قائدها
ثابت اولور .

اگر دیورن، افراد اوزره یشار بر قوم ایچنده
ظهور ایتسهیدی؛ البته ایچنده یتاجق بر کویه مالک
اولدیغیچون، ملتک الک بختیاری عد اولمق لازم کلیدی .
فن سیاست نظرنده ایسه، مدنیت اجتماع دکل

آسایشده کال معناسنی افاده ایتدیگیچون، بومفهومه کوره
ابنای بشره ضروری لازم میدر؟ دکلیدر؟ اورالینی
تدقیق ایتک ایسترز .

انسان کنندینی عادات و خیالاتدن تجرید ایلرده
احوال عالمی اعتدال دم و حضور فکر ایله دوشنورسه
آسایش لفظنی لایقیله تحدید ایده جک تعریف بولمغز .
و بوجهتله بی پروا دیه پیلیرکه : چاودار اتمکی یمکه
و طوپراق اوزرنده یاتمغه آلمش؛ بر آدمک، قارنی
طوپورمق و او یقوسنی او یومقده کوردیکی آسایش،
نفیس طعاملر یمکه و یالیدیزی قاریولده یاتمغه مألوف
اولانلرک راحتندن آزیمدر؟ و بو ایکی درلو معیشت
آره سننده فقیرک بر لقمه سیاه اتمکله بر قاچ آرشین قاره
طوپراغی بوله بیلکدن دائماً امین اولدیغندن، و غنینک
ایسه هر دقیقه النده کی نعمتدن محرومیت مخاطره سننده
بولندیغندن بشقه بر فرق واریمدر؟ وجودی ایصتقمده
فرانسز چوخه سنک عادی عبایه نه رجحانی اوله پیلیر؟
مدنیت انسانی میلیونلره آلتونه مالک ایدرمش؛
آلتون اشتهایی زیاده لشدیرر؟ حیاتی چوغالیر؟
مدنیت مر مردن مصنوع سرایلر پیدا ایدرمش؛
او قدر متین بنالر اجله می مدخل بر امقز؟ خسته لکمی
منع ایدر؟

مدنیت کیجه لری سوقاقده غاز پیدا ایدرمش؛
اللهم کونشی زائل اولدقدن صکره، انسانه کوره
اقرباسنک آره سنه کیرویده ائتلاف عالهدن مستفید اولمق
کبی، بر لذتی ترک ایدهرک، قهوه قهوه طولاشمده نه
لطافت تصور اولنه بیلیر؟

مدنیت واپورلر، شومندوفرلر حصوله کتیررمش؛
اقامتیه برکابه و معیشتیه ایکی دوغم طوپراق کافی اولان
بر آدمک اوچ یوز ساعتک یرله کتمکه و بش اون کون
دگزلر ایچنده قالغه نه احتیاجی اوله بیلیر؟
مدنیت تلغرافی ایجاد ایلش؛ یانی باشنده کی او طهده
یکن احوال بیلیمان بیچاره یه کوره آمریقانک وقوعاتی
او کرتمکه چالشمده نه معنی واردر؟ کذا و کذا.

بودرلو مطالعه، انسانک طبیعتندن بتون بتون
غفلت اثریدر؛ کورپیورز که انسان، تولید قوتنده همان
کافه حیوانانک مادوننده ایکن، دنیاده دشهور و معروف
اولان حیوانانک کافه سندن بر قایچ بیک قات زیاده بولنیور؛
وبو کثرت صحرای وحشتده دکل سعادتسرای مدنیتده
کوریلنیور. بوندن بالبداهه ثابت اولور که، مدنیت حیات
بشیرک کافلیدر؛ بو ثبوتدن دخی بالضروره آکل اشیلیر که
مدنیت علیه قیام ایتمک اجل قضایه قاتلاردن، حیدودلردن
زیاده معین اولمقدر.

§

..... انسانک حق و مقصدی یالکز یشامق دکل
حریتله یشامقدر؛ بو قدر ملل متمدنیه قارشلی قابلیدر، که
اقوام غیر متمدن حریتلرینی محافظه ایده بیلسون؟

§

..... آسایش حقیقتینک کثرتی دائماً مشاق سعیک
کثرتیه متناسب اوله کلشدر؛ مدنیتک هر صفتندیسی بر
راحت تولید ایدر؛ وحشتک هر راحتی بیک از یتی موجب
اولور. انسانک حاجاتی یالکز ارضک قوه نابتیه سنه
صغیشمق احتمالی یوقدر؛ آتی اولسه اولسه مدنیتک
خزائن ادخاری استیعاب ایده بیلیر. خلاصه مدنیتسز
یشامق اجلسز اولمک قبیلندندر.

§

بر طاقم حقایق علمیه واردر که دنیانک هیچ بر طرفنده
دکشمز؛ هیچ بر یرده سوء تأثیر کورولمز. مثلاً تجارتده
اولسه خاصه انبساطه مالکدر. خاصه انبساط نروده
اولسه واسطه تحریکدر؛ واسطه تحریک نروده اولسه،
سعی بشیره بیوک بیوک معاونتله ایدر؛ سعی بشیرک
معاونتله نرودن اولسه استفاده اولنور.

(عبرت - مدنیت)

بو معلوم برشیدر، که دنیاده مداوله افکار اولسه

کیمسه نك معلوماتی آندان طوغمه صاغرل درجه سنی کچه
بئلك قابل دکلدی؛ بلکه صاغرل درجه سنه وارمق بيله
ممکن اوله مزدی. چونکه مداوله افکار سیاسی سنده
بعض یوللر بولنمش آنلرده درس اوقتدیر بيله بیلور.

خزائن مدنیتده محفوظ اولان میلیونلره جواهر
کالاتی دفائن طبایعدن استخراج ایدن بتون تلاحق افکار
دکلیدر؟ بر آدم تک باشنه نه قدر شی او کر نه بیلیر؟ نه قدر
شی بولغه مقتدر اولور؟

ایشته تلاحق افکارک بوخاصه عالیه سندندرکه
فعالرینی طبیعتده توفیق ايله مألوف اولان ممالک متمدنه
خلقی غزته لرنده حکومتک کلیات امورینی دخی دائمی میدان
بخته آتارل. (عبرت)

انسان ایچون معیشت اجتماعی نك علت غاییه سی
تعرضدن مصونیت اولق وهرجهتله حاز اولدیغی
استعداد کالی فعله چیقارمقدر.

..... وقتاکه طوفان معرفت دم بدم خروش
وفیضاننی تزید ایدرک، عالم انسانیتی نظرل مشاهده سندن
قاصر اوله بيله جک براوج اعلائی ترقیه اصعاد ایتکه
باشلادی؛ بومرته سامیه نك اقتضا ایتدیردیکی انشاآت
عمومیه او قدر آغرلشدی؛ او قدر اهمیت بولدی؛ که ذاتاً

الجات عصر ايله قلیج اتمکندن و اسارت و انغاریه
واسطه لرندن محروم اولان ارباب حکومت او مقصد
ایچون اقتضا ایدن صرفیالک یوزده برینی تدارکدن
عاجز کورندی. وجدانلرده اولان میل حسنات ایسه
بویه بر امر عظیمه قارشی بتون بتون قدرتسزلکنی
اظهار ایدرک، استعدادینی فعله چیقارمق ایچون کوشه ده،
بوجاقده جزویات آرامغه باشلادی.

..... عثمانلی عنواننی کافه مکارم ایچون اسم جنس
حکمنه کتیرمش اولان اخلاق فاضله و سجاایای علیه ده
کوندن کونه کوزله چارپه جق صورتده مشهود اولان
تدنی، ملئک یا لکز وطن پرورلرینی دکل اکی قیدسزلرینی
بيله داغدار حرمان ایتکده در.

بروقتلر استعظام ناموس، استنغار حیات، استقلال
اخلاق، استحقار مصائب، محبت وطن، مودت همجنسی،
حمایت ضعیفا، میل معالی، امتناع حضور، خلوص
وجدان، صدق مقال، ثبات عزم، حفظ مسلك،
استقامت دیندارانه، فطرت جوانمردانه، شجاعت
فداکارانه، میل انتظام، سودای مساعی، اعتماد نفس،
متانت قلب، آرزوی رجحان، جستجوی ترقی، حفظ حق،
رد باطل، مهددانه اطاعتلر، آسایش پرورانه نمایشلر

افراد ملتک عوارض لازمہ سندن معدود ایدی . بوقدر بدایع فطرت و نتایج تربیتک برطاقی بتون بتون محو اولدی . برطاقیده محو اولق درجه سنه یا قلاشوب ، طور پیور .

تاریخیزی پیلیرز؛ زمانغزی ده کور پیورز . آرہارندہ بر مقایسہ یاپیلہ جق اولسہ دیکلہ کہ یورکلر طیانمز .

یابز او مردلرک ، او قهرمانلرک ، او اصحاب ہمتک ، او ارباب فضیلتک اخلاقی دکلمی یز ؟ مزاجیز نیچون بوقدر دکشمش ؟ طبیعتیز نہدن بوقدر تبدل ایتمش ؟

§

.... عصر لرحہ سورن اختلالات داخلہ نک طاع باشلرنده ، براقیدیغی امواتدن ییلغلق کبی ، فتور کبی ، برطاق معنوی زہر لر حاصل اولہرق ، بنیہ جمعیتک اعتدال مزاجی ائک اول آنکله ضایع اولمش ؛ طبیعی خلقک عصبیتہ بزفتور کلش . براز زماندن بری هر کسک ائتلافہ باشلادیغی تحقیقات شرعیہ و معارف غریبہ و ادبیات جدیدہ او اسقام مذمنہ نک ازالہ سیلہ اوغراشیور . فقط بلانک دہا بتون بتون اوکئی آلمق ممکن اولہمدی . مع مافیہ معارف بر قوم ایچون عینیلہ آب حیاتدر ؛ دیادہ پردرد یوقدر کہ آنک تأثیریلہ محو اولسون . بناء علیہ

بالادہ ذکر اولنان وسیئات سابقہ بقایاسندن اولان فنا لگ یقیندہ بتون بتون زوالنی امید ایدرز .

§

مملکتدہ فساد اخلاقک اک بیوک بر منبعیدہ ولیلرک تربیہ اطفال خصوصندہ کی روشلریدر . مملکتیزدہ پدرلرک ، والدہلرک یوزدہ طقسانی چوجوق تربیہ ایت پیورلر ؛ عادتاً کدی یاورینی آلتدی پیورلر . بیچارہ معصوملری یادو کہ دو کہ علو نفسلرینک بتون بتون کسریلہ دہا والدہ قوجاغندہ ایکن ، هر حقارتی چکمکہ آلتدی پیورلر ؛ یا شمارتہ شمارتہ بای حل فلکک سلہ سندن قور تیلہ بیہ جق درجہ لردہ بدخوی ایدیورلر .

§

اخلاق عمومیہ یی بالادہ تعداد ایتدی کیمز اسبابک هپسندن زیادہ اضعاف ایدن بر حالده مأموریت پرستلکدر . بر انسان بای حال دولت صرتندن کچنہکی قورارسہ ، طبیعی کندینی کچندیرہ بیلہ جک بشقہ برشی تحصیل ایتمز ؛ معیشتی - خدمتکار لگک بر نوعی اولان - مأموریتہ منحصر اولان لردہده طبیعی اعتماد نفس خاصہ سی قالمز . نفسنہ اعتماد ایتیمانلر دخی چارہ سنز حقارتہ قاتلانیر . سوء اخلاق ایچندہ ایسہ هیچ بری یوقدر کہ عمومک رجولیت وانسانیتہ حقارتک کشاک قدر خلل ویرہ بیلسین .

هر کسک بومسلك سقيي ترك ايتسي باب دولت
عجزه بسلك ايچون ياپلش بر عمارت اولديغني عمومه بالفعل
افهام ايله حاصل اولور .

§

آداب و ارکان دیدیکمز خضوع پرستشکارانه
و تبصص عاجزانهك دخي عمومك علو جنبانی قیرمغه
خیلیدن خیلی مداری اولیور . بر قومك تصدیق اکاذیبی
وظیفه وعلنی مدهنه بی مقتضای تربیه بیلسی ترقیسنجه
آمید بخش اوله جق حالردن دکلدن . بزه قالیرسه بو اطوار
خسیسه دن کو کلرده بالطبع حاصل اولان نفرت عامه یه
مثال امثال اولان اولیای امور طرفلردن نه وقت
اظهار اولمغه باشلارسه ، هر کسده او وقت آدابی حیثیت
دائرة سنده تحرییه باشلار .

§

..... اخلاق بوزوقلغنی خصوصنده خیلیدن خیلی
مهم بر مضحکه اوینامقده اولان نوظهور بکرمزیده
اونو تیهلم ! بر وجودی چبان نه قدر ازعاج ایدرسه ،
بر قومی ، ایچنده الدیونلری کویک دریسندن اولیانلری
- ولو افضل موجود اولسون - تربیه سز ؛ ای
[قان قان] (*) اوینامق بیلیانلری - ولو معارف جدیده

(*) بر نوع رقص رذیلانه .

تمامیله حفظنده بولسون - جاهل عد ایدر بر فرقه بولمق
دخی اودرجه اضرار ایدر .

.... بودرلو اخلاط فاسده خلاصه لری کومور
یانارکن ، حاصل اولان رایحه مضره یه بکزرلر ؛ اکثر بر
قومك بجران انقلابی آره سنده حصوله کلیرلر . تغیر
بر لشمکه باشلار باشلامز مندفع اولورلر .

(عبرت - بزه اخلاقك حالی)

حکمت تجربیه که جهالك شو کوردیکمز کالات
وترقیاتنه هر شیدن زیاده خدمت ایتسدر ؛ بو قدر فوایدیله
برابر ایکی عصردن بری هر درلو حدودی زیر وزبر
ایده رک ، فکرلرده نه قدر معتقدات ، کو کلرده نه قدر
حسیات وار ایسه جمله سنی برر برر نظر شک و تدقیق
اوکنه چکمک شائبه سندن مصون اوله مامشدر . تجربه
نامه تحری حقیقتله مألوف اولانلرده ایسه آرادقلرینی
مادیات ایچنده بولمغه حصر نظر ایتش ؛ بر طاقم اصحاب
مؤاخذه کوریلیر که دنیاده لیس و مشاهده سی ناقابل هر نه
وار ایسه موهوم ویا معدوم حکمنده طوتمق ایسترلر .
عمومك منفعتندن بشقه حق ، افرادك احتیاطندن بشقه
اخلاق طانیزلر . تصرفه سرقت ، وراثته غصب ،
نکاحه اسارت نامی ویررلر !

§

ایشته انسانیتی بونقطه نظر دن تماشایدن لر در که
وطن فکر مقدسندن بحث اولند قجه بولند قلمی یرک
یا حدود ویا خریطه سنی تصور ایدرک، « وطنی تعیین
ایدن ماده برقاچ بیک مظلومک قانی ویا برقاچ رجال
دولتک قلیله چیرلمش برخط موهومدن عبارت دکلیدر؟
بویله عقل وطبیعتله هیچ مناسبتی اولمقسزین صرف
موضوعات بشردن اولان و انسانلرک اخوت و اتلافنه
سد چکمدن بشقه دنیاده بر تأثیری کورولیان بر واهمه نک
انسانیت نظرند نه حکمی اولا بیلیر؟ » دیرلر .

§

اوت! صانع حکیم انسانک فکرینی کرات جدولی،
وجدانی هندسه مقیاسی ماهیتنده خلق ایتش اولسه ایدی؛
دنیاده عائله، ملت، مسکن، وطن تصورلرینک وجودینه
امکان قالمزدی. صرف مادی اولان فوآئندن بشقه
برشی دوشونیله مز ایدی. شو قدر وارک آدم بشقه
خاصیتده یرادلمش؛ عقل « ایکی ایله ایکی درت ایدر. »
دعواسنی نه قدر بداهتله قبول ایدیورسه، وجدانده
« برقادین ایله برارککک میل طبیعی. و قول شرعی ایله
ارتباط حاصل ایدنجه برعائله میدانه کلیر؛ » حکمنی او قدر
بداهتله تصدیق ایدیور.

عقل مربع بشقه در؛ مثلث بشقه قضیه سنک

حقیقتنه نه قوتده حکم ایلپورسه، وجدانده [وطن بشقه در
خارج وطن بشقه] سوزینک صحتنه او قوتده اعتماد ایدیور.

§

شیر خوارلر بشیکنی، چوجوقلر اکلندیکی یری،
کنجیلر معیشتکاهنی، اختیارلر کوشه فراغنی، اولاد
والده سنی، پدر عائله سنی نه درلو حسیات ایله سورسه،
انسانده وطنی او درلو حسیات ایله سور .

§

بو حسیات ایسه صرف سببسز بر میل طبیعیدن
عبارت دکلدیر .

انسان وطنی سور؛ چونکه مواهب قدرتک اک
عزیزی اولان حیات، هوای وطنی تنفسله باشلار .
انسان وطنی سور؛ چونکه عطایای طبیعتک اک
رو تقلیبی اولان نظر، لمحۀ افتتاحنده خاک و طنه تعلق ایدر.
انسان وطنی سور؛ چونکه ماده وجودی
وطنک بر جزو ایدر .

انسان وطنی سور؛ چونکه اطرافنه باقدقجه اهر
کوشه سنده عمر گذشته سنک بریاد حزیننی تحجر ایتش کبی،
کورر .

انسان وطنی سور؛ چونکه حریتی، راحتی، حتی
وطن سایه سنده قائمدر .

انسان وطنی سور؛ چونکه سبب وجودی اولان
اجدادینک مقبره سکونی و نتیجه حیاتی اوله جق اولادینک
جلوه گاه ظهوری وطندر .

انسان وطنی سور؛ چونکه ابنای وطن آره سنده
اشترک لسان و اتحاد منفعت و کثرت موانسه جهتیله
پر قرابت قلب و اخوت افکار حاصل اولمشدر؛ اوسایه ده
بر آدمه، دنیایه نسبت وطن، اوتوردیغی شهره نسبت
کندی خانه سی حکمنده کورینور .

انسان وطنی سور؛ چونکه وطننده موجود
اولان حاکمیتک بر جزوینه تصرف حقیقی ایله متصرفدر .
انسان وطنی سور؛ چونکه وطن او یله بر غالبک
شمشیری ویا بر کاتبک قلیله چزیلان موهوم خطلردن
عبارت دکل، ملت، حریت، منفعت، اخوت، تصرف،
حاکمیت، اجداده حرمت، عالیه محبت، یاد شبابت کبی،
بر چوق حسیات علویه نیک اجتماعندن حاصل اولمش
بر فکر مقدسدر .
(عبرت - وطن)

بعض ملاحظات

معرفت نه قدر کهنه، نه قدر ناقص اولسه ینه
جهالته مر جندر .

ادیاتسز ملت دلسز انسان قبیلندن اولور .

عادت پر غریب جالتدر، که اگر حقانیت ویا مکارم
اخلاق ایله مؤید اولورسه محافظه سی ایکی قات لازم
اولور؛ اگر حقانیت ویا مکارم اخلاقه مغایر ایسه دفعی
ایکی قات واجب اولور .

افراد مر جندن اکثری عمومه اهانت چیقار .

انسانک هر فعلی اشرفینه دلیل اوله عز؛ چونکه
کندینی اولدیرمکنده افعال بشریه دندر .

دولت کافه اعضاسی ناطق بر جسم هیئتندهدر .
هر طرفی بشقه لسان ایله تکلم ایدر بر وجود تصور
ادکک باقکک نه عجوبه دوران اولور .

بر ظالم بر بیچاره نیک بورنی قولاغنی کسه، و باشنه
بر چنغراقلی کلاه کیدیرسه ده چیر چیلای سواقعه
قویویرسه، البته کورنلرده حالته اغلایاندن قیافتنه کولن
چوق بولنور .

زوالدن بری ثروث وار ایسه استحقاقدر .

مقصدی استقامت اولانک مسلکی مستقیم اولمق کرک.

استحقاق رسمه بکزر؛ اعلاسی تقرب ایتدیجه،
عادیسى تباعد ایتدیجه کوزل کورینور.

قورقودن اوله جک قدر اوله دن قوروق پیوک
حاقندر.

چوجوق اولسه ییق آدم اولمزدق؛ آدم اولسه ییق
پومزدک.
آدمک حیوانیتی یمکله انسانیتی او قومغله قاتمدر.

ایش چوغالتق ایش پیلامکدن کلیر.

طوغمقده کی ازیت اولمکدن زیاده اولسه کرکدر.

کیسه کورمدم که یا دنیایه کلدیکندن، یا دنیاده
بولندیغندن، ویا دنیادن کیده جکندن ممنون اولسون!

انسان هر سویلدیکنی بیللی؛ فقط هر بیلدیکنی
سویله ملی.

قولای بولمیز برکوجک وار ایسه، کوچی قولای
ظن ایتکدر.

یتیش یاشنده برآدمک حیاتی یدی کونک چوجوغک
کندن امیندر.

اکثر یوبلی انکیندن قورقار؛ اکثر کی ساحلده
یاتار.

دوشنه کولن آجیاندن چوق بولنور.

مرد اولان فرد قالمقده قورقاز.

استحقاقسز ترقی استحقاقلی محرومیتدن بیک قات
شنیعدر.

کندی کندی بولندیغی مرتبه لایق کورمیان آدم
خلق نظرده نه قدر کوچوک قاله جغنی دوشنورسه
جانبندن یرله کچر.

بارقه حقیقت مصادمه افکاردن چیقار.

ادبیاتک وطنی یوقدر؛ برفکر اکر صحیح ایسه
برلسانده ایدهجکی تأثیری دیگرلساندهده تمامیه اجرا ایدر.

..... بویله قورشون قلیله (لا ابالیانه) برعریضه
تقدیمنه جسارتمدن طولایی استمدعای عفو ایدرم . قلم
بولغه یرک مساعدهسی یوق ایدی . احتمال؛ که بو عریضه م
قلبدن چیقان شیلرک منتهاسی اوله جقدر . وارسین
یازیلریده حیاتم کبی، سریع الزوال اولسون .
(برمجینامه دن)

..... خورشید منور هر معکسده برنک دیگر،
هر منظرده بر رونق آخر کوستردیکی کبی، هر قلبک
صیقل انجلاسی اولان حسیات علویه دخی مساوات حالنده
اولدیغندن، اوبارقه آسمانی برچوق کولکرده بزم دکل،
بلکه دنیاده کیسه نک خیالندن کپهامش برطاق اطوار ایله
اثرینی کوستره بیلیر . جهان انسانیتک کافه حقایقی بیلمک
هیچ برفکره کوره ممکن اوله مندیغی بو عالم مشهود ایچنده
عوالم غیبک برانموزج مصغری اولان شو اوفاجق قلبک
دخی کرک حکیمانه وکرک ادیبانه بر تاریخ طبیعی ویا
تشریح معنویسنی یازمق کیسه نک وهله بنم کبی برعاجزک
اقتداری داخلنده دکلدر .

§

.... عشقک بعضیسی صرف ناکهانی اولور؛
سویله جک برچهره یی همان برکوروبوشده مفتون اولانلر
اوزون اوزادی الفتدن صکره، محبت ایدنلر قدر اولسون
چوقدر . برکوزل کوز جذب قلب ایتکده بیسک قات
مؤثر اولدیغی کبی، برحسن آشنا نظر دخی قلبه رهبر
محبت اولمقده بر تمخیل فکردن بیسک قات سرعتلیدر .
ابتصار ادیبانه سنی قلبک مستور اولان یرلینه ایصال
ایتکده اولدقجه بیوک برمهارت کوستردیکی جهته اورویا
ارباب تدقیتمه کوره دنیانک الک بیوک شاعرلرندن معدود
اولان (سکسپیز) ک [رومه نو ژولیه ت] نایله ترتیب
ایتدیکی اویوننده بر برینه خصم جاحد ایکی خاندان
ایچنده پرورده اولمش بردلی قانلی ایله بر قیرک نظره
واحدده یکدیگیرینه حاصل ایتدکاری ابتلائی فداکارانه یی
هردرلو نتایج حکیمانه وشاعرانه سیله برابر معرض تماشاده
جلوه ساز ایلسی بو محبت ناکهانی حقیقتنی بیان ایچوندر
ظن اولنور .

§

..... سودیکیمی اکثر کونلر ساعت درت ایله بش
آره سننده کوروردم . بوزمان مواصلت بکا فردوس
اعلانک بر برینه منجذب ایکی روح ایچون ترتیب اولمش
برشهر آینی حکمنده کلیردی . نه طرفه باقسهم کوزیمه

اوليه كلزار، فلان دكل، عادتا مافوق الطبيعياتدن برطامق
هياكل كورينوردی . برحالده كه حدقه چشمه هر نه
عكس ايتسه سويكمك كوچولمش برتصويری صانيردم...
(محبت - مجموعه محرر)

انسائك ترقيسى تعاون وحتى حياتی اجتماعه موقوف
ايكن، برامتك اختلافنده نه فيض اوله بيلير كه رحمتله
وصف اولمغه دكسون؟

اوت! عوامك انتظام حرکتی قانون دورانده
موجود اولان جذب ورفع خاصه لينك بربرينك تأثيراتنی
تعديل ايتسنه محتاج اولديغی کبی، عالم انسانيتك دورنده
اعتدال دخی اجتماع و اختلاف قوتلرينك تقابلندن
حاصل اولور .

مثلا معارفك ترقيسى افكارك تلاحقنه و افكارك
تلاحق ايسه اختلاف و اجتماعك وجودينه توقف ايدر .
اختلاف اولسه هر كسك افكاری متحد و بناء عليه
بالطبع واحد اولور . اجتماع اولسه آرای متشكته تلاحق
ايده بيلك قابل دكلدر ا (اختلاف ایتی ... حديقه)

بيليم كه « خير الما كرين » انسانی نه غريب برامتحان
اوغرامش ! الك زياده صفا بخش اولمق لازم كلان شيلر
كوكلره الك بيوك حزنلر ايراث ايديبور ! كوكلره الك

بيوك حزنلر ايراث ايدن شيلرده الك زياده صفا بخش
اوليور !

بركوزل غروب ويا طلوع كوز اوكنه آلسونده
دوشونلسون ! بويله برتماشادن كوزلری اشك تأثرله
طولمز؛ ويا خود اشك تأثرله طولو كوزلرینی بويله
برتماشادن چويرر بر « صاحب قلب » وارميدر؟

انسان دنياده بركوزل تماشاسی قدر نه ايله اكنه
بيلير؟ دنياده انسانه بركوزل تماشاسی قدر حزن ايراث
ايده جك نه بولنور؟

بركوكل عشقك - ذاتنده دكل حتی - حزننده
بولديغی لذتی بشقه سنده بوله بيليرمی؟ عشقك - ذاتی
دكل حتی - اقصى الغاياتی اولان وصال قدر قلبی
محزون ايده جك نه واردر؟

§

— تيارو نهدر؟

— عادتا تقليد .

— نه بی تقليد ايديبور؟

— احوال بشری !

شو درت عباره جك تيارونك الك فائدهلی بر اكلنجه
اولديغی ميدانه چيقارمغه كافيذر ظن ايدرم . اكلنجده
عبرت بخشكدن بيوك نه فائده تصور اولنه بيلير؟

اوت ! ايشده اكلنجه بولتور؛ فقط اكلنجه ده ايش بولنمز؛ شوراسيده وار که انسان هر ايش ايله اکلنه پيلير؛ آنجق هر انسان ايش ايله اکلنه مز .
بناءً عليه جمعيت بشره فائده لی اكلنجه لرده لازم

کورینیور .

تیا تروایسه جسم و جان بولش بر خیال شاعرانه در .
کویا که انسانی الندن طوتار کو کلرک حفا پرده لینی برر
برر آچه رق ، ا ک کیرنی کوشه لینی کز دیرر؛ تماشا ایدنر
اخلاق بشری کافه معالی و دنیا تله کوزلرینک او کنده
تجسم ایش کوررلر . وجدانک ا ک قوتلی حسی و ا ک
مکمل مرپسی اولان مقلونیت و نفرت در حال هیجان
ایدر . بو هیجان ایسه قلبک ا ک رقتلی ویا ا ک منشرح
اولدیغی بر زمانه تصادف ایتدیکیچون طبیعتیله تأثیری
زیاده اولور .

..... ریا کبی ، حسست کبی بر سیئه نك او یونجیلر قدر ؛
حکیم و ادیب النده ترزیلنه احتمال ویره مم .
(تیا ترو - حدیقه)

دائرة مدنیته ایچنده افعال و آمالک تسهیلچیون
رایکان اولان اسبابدن بریده استقراض ماده سیدر که انبای
وطن آره سنده امنیت قزانمش بر آدم کرفتار ضرورت
اولدقجه و یا خود توسیع اقتداره بالقوه مستعد اولوبده

وسائل مادیه تدار کندن عاجز قالدقجه بعض مرتبه
فدا کارلق اختیار یله بو واسطه یه مراجعت ایده رک ؛
سائر لینگ مالک اولدیغی رأس المال ثروتدن لزومی
قدرینه موقت صورتیله اولسون تصرف ایده پیلیر .

خزینة تعاون تعریف مستعارینه سزاوار اولان
بویله بر مورد منفعتک عالم تمدن ایچنده لزوم وفائده سی
بر صورتله قابل انکار دکلدیر . وارسون او واسطه
موقتیه یی بر احسان هوایی صورتنده طوته رق ، سفاهت
یولنه ایشار ایدن بی بصیرت نه قدر ضرر کورسه
کورسون ! (اسهام - تصویر افکار)

..... اونجی عصر (*) ایچنده ایدی که جهان
معرفنده کر چکدن بر « دوران حشر » وجوده کتیر مکه
باعث اولان و فطرت بشری مستعد اولدیغی استکمالاته
ایصال ایچون همان طبیعت کلیه قدر خدمتی کوریلان
اوصنعت جلیله (طباعت) سحر اولق ، خطاط لیک
منفعتنه مغایر بولمق وحتی ا ک فائده سز لغویان دن صایلق
کبی حیوانلره یله یا قشیمیه جق بر طاقم تعریضات و ممانعتدن
قورتیله رق - حیفا که اسلام ملک کنده بیاغی ظهوری یله
خبر آلمق سزین - اورویانک هر طرفنه انتشار ایلدی .

(*) عصر هجری .

..... ینه او عصر ایچنده ایدی، که آلمانیا ایمپرا -
طوری مشهور (شارل کن) سلطان سلیمانک قوه
قاهره سنه قارشی طور مق ایچون سنه لجه اوغراشدق دن
وویانه بی عثمانلی محاصره سی و محارستان و خروا تلغک
اکثر جهتلرینی اسلام استیلاسی آلتنده کوردکن
صکره، کندیسنه سرای حکومه بدله، برمناستری مزار
دنیوی اختیار ایشیدی .

.... ینه او عصر ایچنده ایدی، که اسپانیولار
غرناطه مدینتکاهنی مظلوم، مکسیقا وحشت آبادینی معصوم
قانه غرق ایدهرک، شرقده، غربده تماشاسی نظر حکمته قان
آغلاده جق بردهشتلی غروب لوحه سی پیدا ایشلر ایدی .
.... ینه او عصر ایچنده ایدی، که دنیاره صغیشه -

مامقده ضیای شمس ایله رقابت ایدن برذکا (*) ابعاد
مطلقه بی سیر ایدرجه سنه برطاقم تدقیقات ریاضیه ایله
استقرار شمس و دور ارضی اثبات ایدهرک، تابع اولدیغی
بردینک معجزات باقیه سندن اولان برآیت (**) کریمه نك
مال عالینسی فنا ایضاح ایشیدی .

..... ینه او عصر ایچنده ایدی، که حکم غالبانه نك
جهان مدینتی زیر پای استبدادنده ازمنک ایچون یاپیش

(*) قوپر نیک .

(**) والشمس تجری مستقر الخ آیه کریمه سی

برتمثال آهنینی حکمنده اولان ناپولیونلری، بسمارقلری
بیله برچوق تلاشلره دوشورن [ژه زویت] جمعیتی
زادکاندن ایکن، دیلجیدکه قدر تنزل ایش؛ کوزی
آچیق، فقط آیاغی طوپال، صورثی انسان، فقط کندی
شیطان بر مخلوق غریبک سایه تعصب وریاسنده تأسس
ایشیدی .

ینه او عصر ایچنده ایدی، که ینندن قهوه،
آمریقادن توتون بر برینی متعاقب خلقک معرض هوساتنه
آتیلهرق، انسانلر ایچون بری مایع، بری هوائی ایکی
سیه بلای اجتیاج دها پیدا اولمغه باشلادی . (جزی)

شو جهان عبرته آثار بشردن نظر تحیره مشاهده
اولسان بونجه بدایع خرد فرسا بتون مداوله افکار
و تقلید آثار ایله وجوده کلیر . بر آدم کندی کندینه
قالنجه حاز اولدیغی استعداد ترقی اظهاردنه تکلمه هنوز
باشلامش بر معصومدن پک آز ایلری کیده بیلیر . حتی
الفتلری بر قاچ چادر خلقنه منحصر اولان بیابان وحشت
پرورده لرینک کمسوبات انسانیه ده مدینت ایچنده یشایان
مکتب چوجقلرندن بیوک بر فرقی کوریله مز .

خصوصیه حب وطن، طرفداری ملت، ابتلای
حقیقت، استحقار منفعت کبی، مکارم دفعه بر وجدانک

پرورده ایده جکی حسیات عادیه دن دکل، تقلید کبی، سابقه
کبی، داعیه تفوق کبی نیجه اسباب تشویق ایله تکون
ایده جک ملکات علویه دندر.

§

ظاهرده کوکل اکلندیرمکدن بشقه برایشه یراحز
کبی کورینان ادبیاتک ارباب تدقیق نظرنده اقسام فنونک
اک نافع واک معتبرلرندن معدود اولسنه برپوک سببده
مرئی روح و مزکی افکار اولان امثال اخلاقک
تریننده کوستردیکی قوتدر. (نوروز بک)

..... عالم انسانیتک مبتلا اولدیغی دواهی ایچنده
طوفاندن صکره اک شدتلی بلا، استیلای تاناردر؛ جنکیر
کبی قاپلاندن یرتیجی، ییلاندن خان، شیطاندن مدسس
بر رئیس جبارک سائقه آمال خونخوارانه سیله قاره قروم
صحرا رندن آسیانک هر طرفنه یاییلان میلیون میلیون
وحشیلر مملکت بیقمقده، انسان تلف ایتمکده طوفاندن
پيله کری قالیر آفتلردن دکل ایدی.

طوفان کیر طوفان ماء ایسه، ظهور تانارهده
طوفان آتش ویا طوفان خون دنیلسه شایسته در؛ چونکه
بر فرقه سی بر شهره هجوم ایتمسه جهه حال یرنده کیلک یغینیندن،
بنا خاکسترندن بشقه برشی قالمزدی. (کذا)

.... چونکه مشار ایله (*) حکومتک علت
غایه سنی تمامیه مدرک اولدیغی کبی، ایفای وظیفه یی
فرائض انسانیتک اقدمی بیلدیکندن بر مجاهده کاملانه
ایله مشتهیات نفسانیه سنک کافه سنه غلبه ایده رک، سریر
سلطنت اوزرنده مجسم بر عدالت کسلیش ایدی.

جاه و اقبالک عوارض لازمه سنندن معدود اولان
نخوت و استکباردن اودرجه تجرید نفس ایتمشدی که
هیچ برطورنده وحی لباسنده پيله رایت عدالتی آتنده
مستظل امان اولان احاددن فرق اولنمز؛ ووقار کبارانه
و معاملات مشفقانه سنه باقیلنجه تبعه سی پیننده سلطان
دکل، اقرباسی ایچنده رئیس عائله ظن اولنوردی.

§

فلسطین قلعه سی یکدیگرینه صارلش طاغلردن
و بربرینه ال آتمش قلعه لردن مرکب برطلسم مشکل کشا
اولدیغی کبی، اهل صلیب دخی روما ایمپراطورلغنی محو
ایدن قبائل وحشیه نک قان ایچهرک بسلمش اوغلاری
وخرستیانلغک دین غوغاسندن تولد ایدن عصبیت
فداکارانه کوکلرنده هنوز قوه شبابه واصل اولمش
قهرمانلری ایدیله.

§

(*) صلاح الدین ایوبی.

.... کویا که قدرتدن، اهل صلیب دینلان سیل
بلانک قارشینه چکلیمش برسد ذی حیات ایدی . قوه
مقاومته قارشی سیل پاره‌لندی؛ و کیده کیده غور انعدامه
چکلدی . هر نه قدر دولتتک اقبالی نفسیله قائم اوله‌رق،
آثاری کندندن صکره چوق زمانلر پایدار اوله‌دیسده
ینه عنوان عظمتی عجایب سببعه‌نک شهرتی کبی دنیا
طوردقجه باقیدر . (اوراق پریشان - صلاح الدین)

فقر و ضرورت و اضطراب و مذلت هر کوینک
وبلکه هر اوینک طوپراق دیوارلرنده و چوروک‌تخته‌لرنده
یکی مزارلره و اسکی تابوتلره یاقیشه‌جق قدر هائل
وسپاهییه مائل برکیولی رنگ ایله تصویر اولنمش کورینور .
کویا که آثار مدنیت اسکی رونق و اقبالنک فناسنه
تکسرله ماتم اثوابنه بورونمشدر .
(عبرت - کلیولینک تعریف)

مطبوعات که بر آغزندن چیقان سوزی دنیانک هر
طرفنه طاغتمق شانلنددر . اختراعات بشرک اشرفی
ومدنیت حاضرده کوریلان کمالک سبب اصلسی عد
اولنور . اورویاده بورالردن برقاچ عصر اول باصمه‌ی

استعماله باشلادیلر . مدنیجه بورالردن برقاچ عصرلق
مضافه ایلری کتدیلر . (عبرت - ترکیه مطبوعات)

شو دولت معظمه عثمانیه‌نک الک پیوک آدمی سلطان
سلیمدر . عظمت قدری بر درجه‌ده که بیانی زماننده
طبیعت بشره وجودی بر بارکران ایدی . وفرت اقتدار
ایله دریار کبی مہیج اولان بویله قهرمان بر قوم ایچنده
یالکز نامنی نخطر ضابطه‌لق خدمتته کفایت ایتشدر .

حضورنده امید اقبال ایله سرفرو پرده اطاعت
اولان مدهنلر تیغ سیاستندن اصلا باش قورتاره‌مدیلر .
زماننده سمند عزیزمتک عناننه صاریله‌رق، افعالنه حق
کویانه مخالفت کوسترن خیرخواهله مقبول اولدیلر .
درشت بر کلامی درست اولدیغیچون حسن قبول ایتک
پیوکلیک الک پیوک دلایلنددر . جان و جانان و اقربا
واخوانی دولتی اغورنده فدا ایدی . « بهر جمعیت
دلہاست پریشانی ما » مصراعی که لسان حماسشدن
صادر اولشدر؛ اطوارینه تعریف ناطق اولور .

وقتک اجباری جهتیله حرکاتنده مقتضای حالدن
بشقه بر قانونه تبعیت ایده‌ماشدر . خلاف اصول
کورینان افعالنک حقانیتنی نتایج نافعده سی اثبات ایدر .
حکیم اولان حاکمک شانی زمان خطرده دولتتک

قاعده سنه خدمتدن ایسه فائده سنه همت ایلکدر .
شجاعتی بدرجه ده ایدی، که شاه اسماعیل کبی قوه حریه-
سی تیوره متقارب و آچدیغی مذهب دعواسندن طولایی
عثمانلی قاضی عسکر لرینه وارنجه طرفنه منجذب اولمش؛
ودین و دنیا پادشاهلغیله شهرت بولمش برصاحب ظهورک
اوزرینه کندی چادرینه قورشون آتان یوز پیک قدر
یکچیری ایله گمشدر. ومهارتی بر مرتبه ده ایدی، که
ایرانیاک شیعیلریله برابر محاربه لرندن اجتناب ایدن
یکچیریلری خادم حرمین عنوانی احراز ایتمش اولان
مصر حکومتی اوزرینه سوق ایتشدر . یکچیریلر دشمن
ملکنندن کیرودونمک ایچون عصیان ایلدیکی زمان «سز
استرسه کز عودت ایدک بن یالکز کیدرم !» دیمشدی .
(اوراق پریشان - دور استیلا)

مشاهیر ایچنده ذاتنه بر مقام انفراد حاصل ایدن
خاصه ایسه عمومیت افعالندن حاصل اولان نتیجه در .
شویله که بر اردو حالندن بر جمعیت مدینه حالنه
تحویل ایله تشکیل ایتدیکی دولت دست ایجادندن غلبه اجانب
ایله فنا بولمقدن بری واختلالات داخلیه دن - انقراض
مخاطره سنه دوشمک شویله طورسون - اکثر زمانه
استفاده مهتمدر و هر درلو ایجابات زمانه و انقلابات

مدنی بی تلقی به قابل اولوق جهتلریله حیات ابدیه استعدادی
حائز بر حاله چیتمش ایدی . او استعداد سایه سنه در که
القی یوز سنه دنبرودر بر خاندانک زیر اداره سنه بقا بولوب،
کیددیور . منتهای اقبالی زماننده مالک اولدیغی یرلرک
اقتصادی ادباری وقتنده سکزده برینی غائب ایتدی . دول
معظمه ایچنده بو قدر امتداد یالکز رومایه نصیب اولمش؛
بو قدر مدت بر خاندان اداره سنه قالمق و بویله دنیاک
اک شدید صدماتندن اک خفیف ضایعات ایله کنندی
قورتارمق ایسه هیچ برینه میسر اولماشدر .

هله بر خلقلق قلیج سایه سنه ضبط ایتدیکی ملکه
یرلشوبده حدود طبیعیه سنه قدر یایله رق، زمانجه لازم
اولان قواعد و نظاماتی کمال و معارفجه وقتنک مقتداسی
اوله جق درجه ده احراز کمال ایتسی حسب العاده یوز لجه
سنه درده حاصل اوله کلش ایکن کویا که فاتح کرامت
عرفانیله طی قرون ایدهرک، بو مقاصد کلیه یی اوتوز سنه
ایچنده تمام ایتمش و ماتنده شبانک طراوت و شجاعتیله
سن کمالک فضیلت و مکانتی چیره دستی همتله جمع
ایتدیکیچون ترقیات مدینه نک قواعد معروفه سی ایچنده
برشان پیدا ایتکه موفق اولمشدر .

ایشته بو جهتلره فاتح بولندیغیز اعصار مدینتک
- انکلتزه حامی جمه - وری مشهور اولپویه قرومول

وروسیه ایمپراطوری پیوک پترو و پروسیا قرالی پیوک
فرہدریق کبی، ہیچ کیمسہ یہ تقلید ایتہرک، و ہیچ کیمسہ نک
تقلید ایدہمییہ جکی طور خاص اختیار ایدہرک، بردولتک بقا
وسعادتنہ حقیقہ مؤسس اولان ودرت بش قرن ایچندہ
عددری درت بشہ آنجق بالغ اولہ پیلان - اصحاب
ظہورندن بری وحتی برنجیسیدر. اکثر اعاضمی بولندیغی
مرتبہ یہ زمانک تأثیری ایصال ایدر. آنجق فاتح زمانی
احراز ایتدیکی مرتبہ عظمتہ بالعکس کندی ہمتک
تأثیریلہ واصل ایتشدر. (اوراق پریشان - فاتح)

حکومتہ متعلق افعالی شویلہ طورسون بازیمجہ
افکاری اولان اشعارندہ پیلہ زمانک حالی اولان لفظ
بردازلق کبی سیئہ لردن اثر پیلہ کورلمز. قلمدن ہرنہ
صادر اولدیسہ مصادمہ سحاب ایچندن ظہور ایدن
برق چہان کبی ہیجان افکار و وجدان آرسندن جو ال
اولمش برلادعہ معرفتدرکہ قائلنک حکمت و حیاست ویا
شوق و محبتہ دائر اولان احوال قلبیہ سنی ایضاح ایدر.
(اوراق پریشان - سلطان سلیم)

تم

شمدي به قدر نشر اولمان
ربع معرفت في : ٥ غروش
انكبريسيون تاريخي في : كذا
ظفرنامه ثابت في : ٣ غروش

همان نشر اولتمق اوزره بولمان
موجد فن طبع (غوتنبرغ) ك
ترجمه حالي .

منتخبات تصوير افكارك برنجي قسمي
در دست طبعدر .

كرك بونلر وكرك مجموعه ابوالضيا باب
عالي جاده سنده كتابجي آراكل افدينك
دكانده صاقلديغي كبي ولايات عثمانديه
سخي كتابخانه مذكور واسطه سيله ايصال
ايدللكدهدر .

En vente à la librairie
S. H. WEISS
GRAND' RUE DE PÉRA.

Imp. EBUZZIA 8 Rue ArabDja nisi, Galata